

NÁRODNÁ AGENTÚRA PRE ROZVOJ MALÉHO A STREDNÉHO PODNIKANIA

Inovačná kapacita malých a stredných podnikov

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania

Inovačná kapacita malých a stredných podnikov

Bratislava, január 2007

OBSAH	STRANA
ÚVOD	3
I. INOVAČNÉ AKTIVITY AKO ZDROJ KONKURENCIESCHOPNOSTI MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV	7
II. TRVALÁ INOVAČNÁ AKTIVITA AKO SÚČASŤ PODNIKATEĽSKEJ STRATÉGIE	9
III. REALIZÁCIA INOVAČNÝCH AKTIVÍT MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV	11
IV. HODNOTENIE PRÍNOSU INOVÁCIÍ	16
V. DODÁVATELIA KONKRÉTNÝCH RIEŠENÍ PRE INOVÁCIE MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV	18
VI. PERCENTUÁLNY PODIEL Z OBRATU FIRIEM AKO NÁKLADY NA INOVÁCIE	20
VII. FINANČNÉ ZABEZPEČENIE NA REALIZÁCIU INOVAČNÝCH AKTIVÍT	21
VIII. VYUŽITIE FINANČNÝCH ZDROJOV Z PROGRAMOV EÚ NA INOVÁCIE V MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV	24
IX. VYUŽITIE INFORMAČNÝCH TECHNOLOGIÍ A DOPLNKOVÝCH AKTIVÍT ZAMERANÝCH NA VLASTNÝ ROZVOJ	27
IX. 1. INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE VYUŽÍVANÉ PRI PODNIKANÍ	27
IX. 2. ÚČEL VYUŽITIA INFORMAČNÝCH TECHNOLOGIÍ PRI PODNIKANÍ	29
IX. 3. VYUŽITIE INFORMAČNÝCH TECHNOLOGIÍ PRI PODNIKANÍ NA ELEKTRONICKÝ OBCHOD	31
X. DIZAJN	32
X. 1. SCHOPNOSŤ DIZAJNU OVPLYVNIŤ POZÍCIU PRODUKTOV NA TRHU	32
X. 2. PODIEL ZMENY DIZAJNU NA INOVÁCII PRODUKTOV	33
X. 3. ZDROJE INFORMÁCIÍ O VÝVOJI DIZAJNU	35
X. 4. HLAVNÉ DÔVODY, PREČO PODNIKY NEVYUŽÍVAJÚ DIZAJNÉRA	37
XI. SPOLUPRÁCA V PODNIKATEĽSKOM PROSTREDÍ	39
XI. 1. PODNIKATEĽSKÁ ZNALOSŤ O KLASTROCH	39
XI. 2. SPOLUPRÁCA S FIRMAMI A INŠTITÚCIAMI VZDELÁVANIA, VEDY A TECHNIKY	41
XII. VÝŠKA OBRATU A ZMENA OPROTI PREDCHÁDZAJÚCEMU ROKU U SLEDOVANÝCH MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV	43
XIII. PODIEL EXPORTU NA OBRATE MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV	47
XIV. ROK ZALOŽENIA FIRMY	49
XV. POČET PRACOVNÍKOV A ZMENA OPROTI PREDCHÁDZAJÚCEMU ROKU V SKÚMANÝCH MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV	50
XVI. ROZDELENIE SKÚMANÝCH PODNIKOV PODĽA ODVETVOVEJ KLASIFIKÁCIE ČINNOSTÍ	52
XVII. METODIKA VÝSKUMU	54
XVIII. ZHRNUTIE	55
XIX. ZOZNAM GRAFOV	58

ÚVOD

Malé a stredné podniky sú neoddeliteľnou súčasťou slovenského hospodárstva s približne trojpäťtinovým podielom na tvorbe hrubého domáceho produktu. Pripisuje sa im kľúčový význam ako zdroja nápadov, nových produktov a predovšetkým pracovných príležitostí. Vzhľadom na vysokú konkurenciu na európskom trhu musia naše malé a stredné podniky dynamicky uspokojovať stále sa zvyšujúce nároky zákazníkov na tovary a služby. Realizovaný výskum sa zameriaval na inovačnú aktivitu podnikov, využívanie informačných technológií pri podnikaní a úlohe dizajnu pri zvyšovaní konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov.

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania (NARMSP) je založená na podporu rozvoja a rastu malého a stredného podnikania v Slovenskej republike. Jedným z jej cieľov je zlepšenie podnikateľského prostredia, najmä odstraňovaním administratívnych a legislatívnych bariér pri slobodnom podnikaní, čo predstavuje celoplošnú formu podpory, ktorá nediskriminuje, ale ani nezvýhodňuje konkrétne podniky a nedeformuje hospodársku súťaž.

Zlepšovanie podnikateľského prostredia predpokladá čo najpodrobnejšie oboznámenie sa s aktuálnou situáciou podnikov. Dôležitou súčasťou ich monitorovania sú výskumy podnikateľského prostredia prostredníctvom výberového zisťovania. V tejto súvislosti uskutočnil ÚVVM prieskum, ktorého objektom boli malé a stredné podniky na Slovensku s počtom pracovníkov do 249. **Hlavnými cieľmi výskumu bolo zistiť:**

- ❑ inovačnú aktivitu malých a stredných podnikov (technologické inovácie, inovácie výrobkov a služieb pre zákazníkov)
- ❑ aký prínos pre malé a stredné podniky znamená zavedenie jednotlivých inovácií
- ❑ odkiaľ podniky získavajú finančné zdroje pre realizáciu inovácií
- ❑ aký percentuálny podiel z obratu firiem predstavujú náklady na inovácie
- ❑ rozšírenosť a účel využívania informačných technológií pri podnikaní
- ❑ vplyve dizajnu produktov na pozíciu podnikov na trhu
- ❑ rozšírenosť využívania práce dizajnéra pri vývoji nových výrobkov
- ❑ oboznámenosť podnikateľov s KLASTROM ako zoskupením firiem podporujúcich ich konkurencieschopnosť
- ❑ výšku obratu malých a stredných podnikov v roku 2005
- ❑ výšku podielu exportu na obrate malých a stredných podnikov v roku 2005

Projekt „Inovačná kapacita malých a stredných podnikov“ ako súčasť programu Monitoring a výskum v oblasti MSP realizuje Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania z poverenia MH SR. Zameriava sa na monitorovanie situácie v slovenských podnikoch a na získavanie relevantných informácií o tom, v čom by mal štát a ďalšie inštitúcie pomôcť malým a stredným podnikom pri plnom začlenení do prostredia jednotného trhu EÚ. Získané poznatky Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania využije pri príprave návrhov pre administratívne a legislatívne zlepšenie podnikateľského prostredia na Slovensku ako aj pri koncipovaní podporných programov pre prekonanie existujúcich problémov. V rámci

uvedeného programu je projekt „Inovačná kapacita malých a stredných podnikov“ už v poradí šiestnástym prieskumom zameraným na problematiku malých a stredných firiem, ktorého realizátorom je Ústav pre výskum verejnej mienky (ÚVVM) pri ŠÚ SR a Agentúra sociálnych analýz „ASA“.

Prieskum bol realizovaný v čase od 20. novembra do 30. novembra 2006 na území celého Slovenska, pričom jeho cieľovými objektmi boli **malé podniky s 0 až 9 a s 10 až 49 zamestnancami a stredné podniky s 50 až 249 zamestnancami**. Informácie o výbere vzorky malých a stredných podnikov, reprezentatívnosti vzorky, spôsobe vyhľadávania predstaviteľov vybraných podnikov v teréne, poznatky z priebehu uskutočnených rozhovorov externých spolupracovníkov – anketárov s respondentmi a ich vyhodnotenie obsahuje samostatná kapitola informatívnej správy – metodika výskumu na strane 54 predkladanej informácie z výskumu.

Nasledujúca tabuľka prináša prehľad štruktúry skúmaných podnikov, ktoré sa zúčastnili výskumu.

Rozdelenie skúmaných podnikov z hľadiska počtu zamestnancov a hlavnej činnosti (údaje v %)				
Hlavný druh činnosti podniku podľa OKEČ	Počet zamestnancov v podniku			
	0 - 9	10 - 49	50 - 249	celoslov. priemer
priemyselná výroba	43	37	20	16
poľnohosp. a potravinárska výroba	45	45	9	6
stavebníctvo	57	37	6	16
doprava/pošta/telekomunikácie	81	19	0	5
obchodné služby	78	17	6	46
iné	68	30	2	11

Vzhľadom na relatívne veľký podiel malých a stredných podnikov, ktoré respondenti vo svojich odpovediach zaradili do skupiny tzv. iných, uvádzame prehľad ich výskytu v realizovanom výskume s uvedením frekvencie výskytu:

„Maloobchod“ (5krát), „reštaurácie a pohostinstvá“ (3krát), „zubná technika“ (2krát), „čalúnictvo“ (2krát), „distribúcia tepla“ (2krát), „technické testovanie“, „polygrafia“, „montáž klimatizovaných zariadení“, „servis v priemysle“, „zdravotníctvo“, „montáž slaboprúdových zariadení“, „montáž a servis chladiarenských technológií“, „geodetické práce“, „pohostinstvo“, „cestovný ruch“, „stolárstvo“, „kaderníctvo“, „kominárstvo“, „výroba a predaj šperkov“, „letectvo“, „sprostredkovateľská činnosť“, „upratovacie práce“, „obchodná činnosť“, „servis pračiek“, „zasklievanie“, „chemické čistenie“, „výroba žalúzií“, „hotelové služby“ a nešpecifikované

Najväčšia časť malého a stredného podnikania v uskutočnenom prieskume je koncentrovaná na obchodnú činnosť. Ďalej nasledujú podniky zaoberajúce sa stavebníctvom a priemyselnou výrobou. Vo všetkých uvedených skupinách, s výnimkou poľnohospodárskej a potravinárskej výroby prevládajú podniky s počtom do 9 zamestnancov.

Z hľadiska krajového členenia Slovenska sú v jednotlivých regiónoch pomerne výrazné rozdiely v zastúpení malých a stredných podnikov podľa hlavného druhu činností, ktorý má firma zapísaný v obchodnom registri, ako to dokazuje aj nasledujúca tabuľka.

Rozmiestnenie jednotlivých malých a stredných podnikov podľa hlavného druhu činností v krajoch SR (údaje v %)						
Kraj sídla podniku	Hlavný druh činnosti podniku podľa OKEČ					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Bratislavský	10	9	13	2	62	5
Trnavský	11	5	21	7	35	21
Trenčiansky	20	6	23	3	37	11
Nitriansky	18	3	14	3	45	17
Žilinský	27	6	14	12	35	7
Banskobystrický	17	3	16	7	45	12
Prešovský	14	6	19	8	35	17
Košický	17	3	14	3	52	10
CELOSLOVENSKÝ PRIEMER	16	6	16	5	46	11

Legenda:

1. - priemyselná výroba
2. - poľnohospodárstvo/potravinárska výroba
3. - stavebníctvo
4. - doprava/ pošta/ telekomunikácie
5. - obchodné služby
6. - iné

Obchodné služby, ako najrozšírenejší druh činnosti malého a stredného podnikania vo výskume, boli z hľadiska regionálneho členenie Slovenska vo väčšej miere zastúpené v Bratislavskom (62%) a Košickom kraji (52%). V menšej miere sídlili firmy venujúce sa obchodnej činnosti v Trnavskom, Žilinskom a Prešovskom kraji (zhodne 35%). Vo väčšej miere ako je celoslovenský súbor bolo stavebníctvo zastúpené Trenčianskom (23%) a v Trnavskom kraji (21%). Priemyselná výroba bola vo väčšej miere zastúpená v Žilinskom kraji (27%) a v menšej miere v Bratislavskom (10%) a Trnavskom kraji (11%).

Rozloženie jednotlivých veľkostných skupín skúmaných firiem v krajoch SR (údaje v %)			
Kraj sídla podniku	Počet zamestnancov v podniku		
	0 - 9	10 - 49	50 - 249
Bratislavský	68	25	7
Trnavský	72	24	4
Trenčiansky	70	24	6
Nitriansky	55	36	9
Žilinský	66	22	13
Banskobystrický	59	35	6
Prešovský	66	28	6
Košický	72	21	7
CELOSLOVENSKÝ PRIEMER	66	26	8

V prieskume sa zúčastnilo najviac firiem s počtom zamestnancov 0 – 9, a to najmä z Trnavského a Košického kraja (72%), zatiaľ čo v menšej miere bola táto skupina zastúpená v Nitrianskom kraji (55%). Podniky s počtom zamestnancov od 10 do 49 boli vo vyššej miere zastúpené v Nitrianskom (36%) a Banskobystrickom kraji (35%). Stredné podniky (50 – 249 zamestnancov) mapoval aktuálny prieskum hlavne v Žilinskom kraji (7%).

I. INOVAČNÉ AKTIVITY AKO ZDROJ KONKURENCIESCHOPNOSTI MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV

Európska únia je spoločenstvo krajín s voľným pohybom tovarov, služieb a kapitálu, kde na náročnom trhu uspejú len výrobky a služby vysokej kvality. Snaženie podnikateľov preto musí byť zamerané na neustále zvyšovanie kvality nimi ponúkaných produktov a služieb.

V prieskume sa **viac ako tri pätiny oslovených podnikateľov vyjadrilo, že za najdôležitejší zdroj konkurencieschopnosti považujú spoľahlivosť (dodržanie zmluvných podmienok)**. Takmer rovnako veľká skupina oslovených uviedla ako hlavný zdroj konkurencieschopnosti **vysokú kvalitu produktov**. Všetky odpovede, vrátane zisťovaní spred dvoch rokov, prináša nasledujúci graf.

Graf č.1

Dôraz na **spoľahlivosť** ako hlavný atribút konkurencieschopnosti bol vo zvýšenej miere zaznamenaný v podnikoch s obrátom od 50 mil. do 100 mil. Sk (78%), ďalej vo firmách ktorých hlavná náplň činnosti je doprava, pošta a telekomunikácie (81%), sídlia v Bratislavskom (72%), Trnavskom (71%) a Žilinskom kraji (75%).

Vysoká kvalita produktu je druhý najpodstatnejší zdroj konkurencieschopnosti, častejšie táto odpoveď rezonovala u predstaviteľov firiem s obrátom 10 mil. až 50 mil. Sk (71%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (78%), 100 mil. až 500 mil. Sk (73%) a nad 500 mil. Sk (100%), s počtom zamestnancov od 10 do 49 (74%) a od 50 do 249 (75%), ďalej vo firmách ktorých hlavná činnosť je zameraná na priemyselnú výrobu (81%), poľnohospodárstvo a potravinárstvo (75%) a ktoré ako svoje sídlo uvádzajú Bratislavský a Žilinský kraj (74% a 70%).

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100

Flexibilita firmy ako dôležitý zdroj konkurencieschopnosti bola vo väčšej miere, ako je celoslovenský priemer, deklarovaná u zástupcov firiem s obratom 10 mil. až 50 mil. Sk (55%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (69%) od 100 mil. až 500 mil. Sk (73%), s počtom zamestnancov od 10 do 49 (55%) a od 50 do 249 (59%), podniky zaoberajúce sa oblasťou dopravy, pôšt a telekomunikácií (52%), ako aj firmy pochádzajúce z Nitrianskeho a Banskobystrického kraja (56% a 59%).

Nízka cena produktu uprednostňovali najmä vo firmách, ktorých hlavná činnosť je zameraná na poľnohospodárstvo a potravinárstvo (55%), so sídlom v Trnavskom a Žilinskom kraji (47%, resp. 53%).

K názoru, že dôležitým zdrojom konkurencieschopnosti podnikov je **inovácia produktu**, sa vo zvýšenej miere priklonili vedúci pracovníci podnikov s obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (24%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (19%), s počtom zamestnancov od 10 do 49 (19%), od 50 do 249 (22%), ktoré sa zaoberajú priemyselnou výrobou (25%). Z regionálneho pohľadu to boli podniky z Trnavského kraja (22%).

Ktorý z nasledujúcich zdrojov konkurencieschopnosti považujete za dôležitý pre vašu firmu? 1/ (údaje v %)					
	Odpovede:				
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03	04	05
0 – 9	59	38	67	44	11
10 – 49	74	34	66	55	19
50 – 249	75	34	60	59	22
Druh činnosti					
priemyselná výroba	81	40	64	46	25
poľnohosp. a potravinárska výroba */	75	55	53	25	4
stavebníctvo	68	32	68	46	16
doprava/pošta/telekomunikácie*/	38	33	81	52	2
obchodné služby	58	37	70	51	13
iné	68	30	52	51	11
Kraj sídla podniku					
Bratislavský	74	41	72	46	16
Trnavský	53	47	71	43	22
Trenčiansky	59	31	61	46	13
Nitriansky	54	31	53	56	14
Žilinský	70	53	75	41	12
Banskobystrický	65	21	70	59	12
Prešovský	67	29	56	45	12
Košický	61	40	66	47	10
Celoslovenský priemer	64	37	66	48	14

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné.

Legenda:

01 – vysoká kvalita produktu

02 – nízka cena

03 – spoľahlivosť (dodržanie zmluvných podmienok)

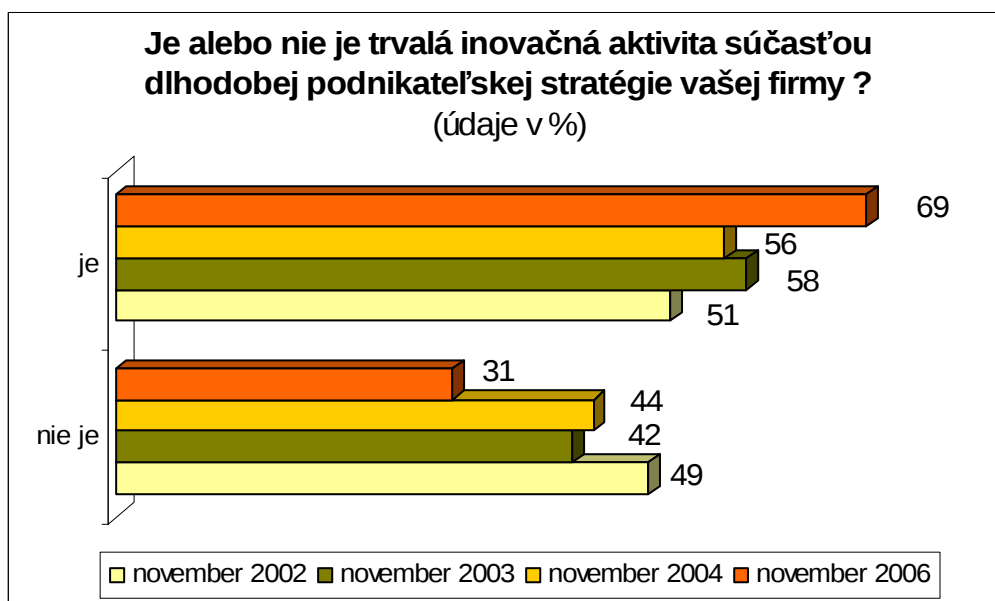
04 – flexibilita firmy (schopnosť prispôbiť sa zmenám v čase)

05 – inovácia produktu

II. TRVALÁ INOVAČNÁ AKTIVITA AKO SÚČASŤ PODNIKATELSKEJ STRATÉGIE

Inovácie a inovačná činnosť umožňuje podnikom neustále sa prispôbovať nárokom zákazníkov a stavia firmy, ktoré inovácie dlhodobo prevádzajú do konkurenčnej výhody oproti ostatným účastníkom podnikateľskej súťaže. Preto sme u respondentov zisťovali, či malé a stredné podniky využívajú trvalú inovačnú aktivitu ako súčasť dlhodobej podnikateľskej stratégie firmy. **Viac ako dve tretiny oslovených malých a stredných podnikateľov uviedlo, že trvalá inovačná aktivita je súčasťou dlhodobej podnikateľskej stratégie ich firmy.** Oproti zisťovaniu, ktoré bolo realizované pred rokom to predstavuje výrazný nárast využívania inovácií ako súčasti dlhodobej podnikateľskej stratégie. V porovnaní s údajmi získanými prieskumom v roku 2002 je to nárast o 15 percentuálnych bodov. Údaje, ktoré boli získané v zisťovaniach v štyroch realizovaných prieskumoch prináša nasledujúci graf.

Graf č.2

Trvalú inovačnú aktivitu ako súčasť dlhodobej podnikateľskej stratégie firmy deklarovali vo väčšej miere, ako je celoslovenský priemer, zástupcovia firiem s obrátom od 5 mil. do 10 mil. Sk, od 10 mil. do 50 mil. Sk (zhodne 80%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (90%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (81%) a nad 500 mil. Sk (100%), s počtom zamestnancov od 10 do 49 a od 50 do 249 (rovnako 78%), ďalej z podnikov zameraných na priemyselnú výrobu (83%), poľnohospodárstvo a potravinárstvo (75%), ako aj vo firmách so sídlom v Bratislavskom kraji (85%).

Bez trvalej inovačnej aktivity ako súčasť podnikateľskej stratégie vyvíjajú komerčnú činnosť predovšetkým podniky s obratom do 1 mil. Sk (54%) a od 1 mil. do 5 mil. Sk (38%), vo firmách zameraných na oblasť dopravy, pôšt a telekomunikácií (40%), obchodných služieb (35%), ako aj vo firmách so sídlom Trnavskom (43%), Žilinskom a Košickom kraji (rovnako 37%).

Je alebo nie je trvalá inovačná aktivita súčasťou dlhodobej podnikateľskej stratégie vašej firmy? (údaje v %)		
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:	
	je	nie je
0 – 9	64	36
10 – 49	78	22
50 – 249	78	22
Druh činnosti		
priemyselná výroba	83	17
poľnohosp. a potravinárska výroba */	75	25
stavebníctvo	74	26
doprava/pošta/telekomunikácie */	60	40
obchodné služby	65	35
iné	66	34
Kraj sídla podniku		
Bratislavský	85	15
Trnavský	57	43
Trenčiansky	66	34
Nitriansky	66	34
Žilinský	63	37
Banskobystrický	70	30
Prešovský	69	31
Košický	63	37
Celoslovenský priemer	69	31

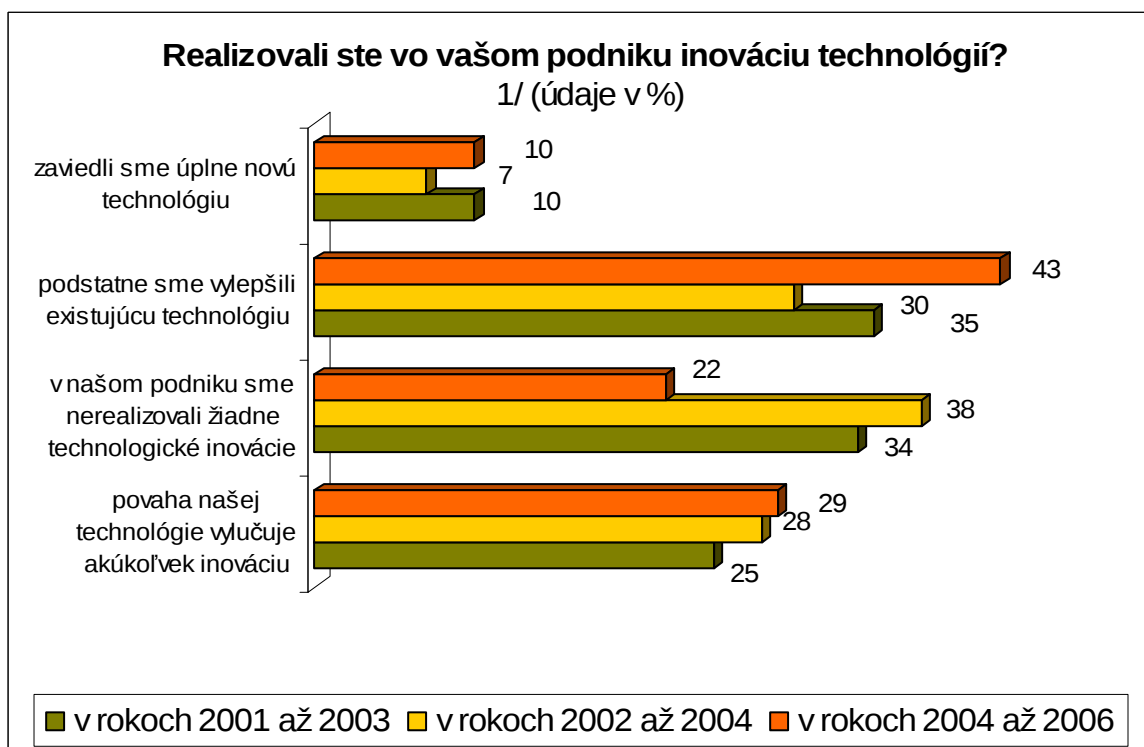
*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné

III. REALIZÁCIA INOVAČNÝCH AKTIVÍT MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV

Ďalšia časť prieskumu sa venovala inovačným procesom v malých a stredných podnikoch. Prieskum monitoroval rozšírenosť technologických inovácií, inovácií produktov, ochrany autorských práv a prvenstva v zavádzaní inovácií v rámci odvetvia alebo v rámci celého Slovenska.

Ako z grafu vyplýva, **zavedenie úplne novej technológie deklaroval približne každý desiaty oslovený. Viac ako dve pätiny zástupcov firiem uviedli, že podstatne v priebehu posledných troch rokov vylepšili existujúcu technológiu.** Oproti predchádzajúcemu prieskumu spred dvoch rokov je to nárast o 13 percentuálnych bodov. **Približne pätina respondentov uviedla, že v podniku technologické zmeny nerealizovali.** Výsledky troch prieskumov prináša nasledujúci graf.

Graf č.3

Zavedenie úplne novej technológie v rokoch 2004 až 2006 bolo zaznamenané predovšetkým v podnikoch s obrátom od 10 mil. do 50 mil. Sk (19%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (27%) a nad 500 mil. Sk (25%), ako aj s počtom zamestnancov od 10 do 49 (18%).

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

Podstatné vylepšenie existujúcej technológie vo väčšej miere, ako je celoslovenský priemer, prieskum zaznamenal vo firmách s obrátom 10 mil. až 50 mil. Sk (57%), 50 mil. až 100 mil. Sk (61%), 100 mil. až 500 mil. Sk (54%), v podnikoch s počtom zamestnancov od 10 do 49 a od 50 do 249 (rovnako 52%), ďalej vo firmách podnikajúcich v priemyselnej výrobe (64%), v stavebníctve (54%) a „inej“ podnikateľskej činnosti (51%), v Trenčianskom, Banskobystrickom (zhodne 53%) a Prešovskom kraji (55%).

Nerealizovanie žiadnych technologických inovácií uviedli hlavne vedúci pracovníci s firmami s obrátom do 1 mil. Sk (37%), s počtom od 50 do 249 zamestnancov (27%), so sídlom v Nitrianskom (29%), Banskobystrickom (27%) a Prešovskom kraji (28%).

Technológiu, ktorá vylučuje akúkoľvek inováciu deklarovali predovšetkým zástupcovia firiem s počtom zamestnancov od 0 do 9 (34%), podnikajúci v oblasti dopravy, pôšt a telekomunikácií (38%), obchodných službách (40%), pochádzajúci z Bratislavského (35%), Trnavského (42%), Žilinského (46%) a Košického kraja (39%).

Vyčerpávajúce údaje prináša nasledujúca tabuľka.

Ktoré malé a stredné podniky realizovali v rokoch 2004 až 2006 technologické inovácie 1/ (údaje v %)				
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:			
	01	02	03	04
0 – 9	7	38	23	34
10 – 49	18	52	17	21
50 – 249	14	52	27	11
Druh činnosti				
priemyselná výroba	13	64	13	16
poľnohosp. a potravinárska výroba */	9	43	21	28
stavebníctvo	8	54	25	17
doprava/pošta/telekomunikácie */	10	38	17	38
obchodné služby	11	31	23	40
iné	10	51	25	19
Kraj sídla podniku				
Bratislavský	13	35	22	35
Trnavský	9	35	17	42
Trenčiansky	9	53	23	19
Nitriansky	11	45	29	18
Žilinský	6	38	12	46
Banskobystrický	15	53	27	15
Prešovský	9	55	28	11
Košický	8	40	17	39
Celoslovenský priemer	10	43	22	29

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

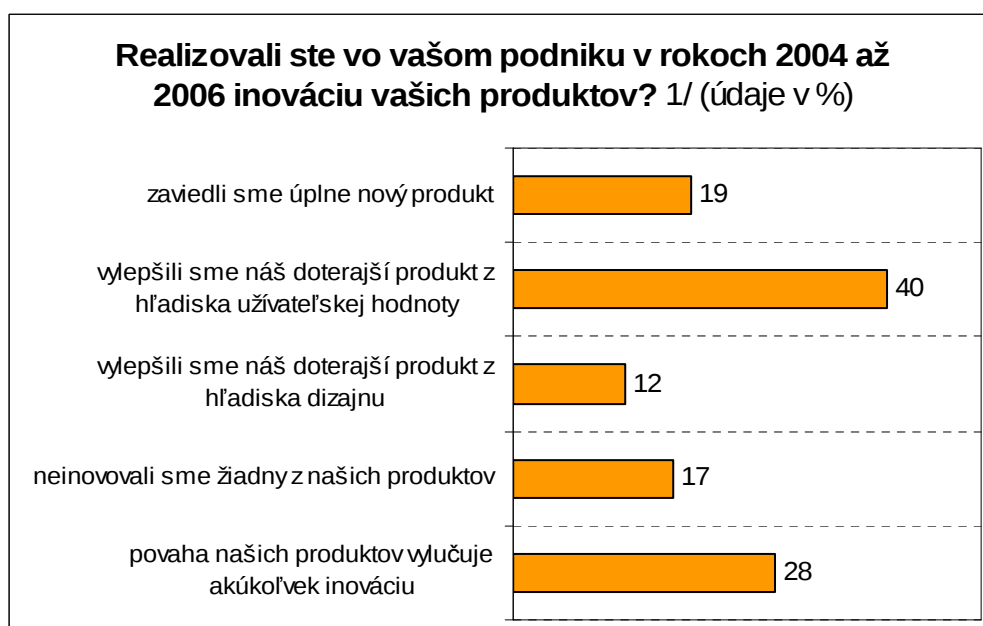
*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné.

Legenda:

- 01 – zaviedli sme úplne novú technológiu
- 02 – podstatne sme vylepšili existujúcu technológiu
- 03 – v našom podniku sme nerealizovali žiadne technologické inovácie
- 04 – povaha našej technológie (našich technológií) vylučuje akúkoľvek inováciu

Ďalej boli v prieskume zisťované inovácie v oblasti produktov oslovených firiem. **Zavedenie úplne nového produktu v rokoch 2004 až 2006 uviedla takmer pätina firiem, podstatné vylepšenie produktu z hľadiska užívateľskej hodnoty uviedli dve pätiny a z hľadiska dizajnu necelá osmina respondentov.** Viac údajov prináša ďalší graf.

Graf č. 4

Zavedenie úplne nového produktu uviedli zástupcovia firiem, vo väčšej miere ako je priemer za celé Slovensko, ktoré majú obrat od 10 mil. do 50 mil. Sk (30%), nad 500 mil. Sk (25%), s počtom zamestnancov od 10 do 49 (29%), od 50 do 249 (25%), venujúcich sa priemyselnej výrobe (29%) a podnikajúcich v Prešovskom kraji (29%).

Častejšie zastúpenie odpovedí, že podnik **inovoval svoj doteraz vyrábaný produkt z hľadiska užívateľskej hodnoty**, bolo zaznamenané v spoločnostiach s obratom od 5 mil. do 10 mil. Sk (45%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (57%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (62%), s počtom zamestnancov od 50 do 249 (47%), zaoberajúcich sa priemyselnou výrobou (51%), poľnohospodárstvom a potravinárstvom (60%), stavebníctvom (47%) a z hľadiska regionálneho členenia z Trenčianskeho a Banskobystrického kraja (46% a 51%).

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

Inovácia produktu z hľadiska dizajnu uvádzali **predovšetkým** u podnikov s obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (24%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (27%), v stredných firmách od 50 do 249 zamestnancov (27%), v priemyselnej výrobe (24%), so sídlom v Trenčianskom (18%), Nitrianskom (22%) a Prešovskom kraji (18%).

Neinovovanie žiadneho svojho produktu v uvedenom období deklarovali častejšie podnikatelia s obratom do 1 mil. Sk (31%) a podnikajúci v oblasti stavebníctva (22%).

S produktom, ktorý vylučuje akúkoľvek inováciu, sa prieskum stretol nadpriemerne v najmenších firmách do 9 zamestnancov (33%), v doprave, poštách a telekomunikáciách (44%), ako aj v podnikoch so sídlom v Trnavskom (41%), Žilinskom (39%) a Košickom kraji (36%).

Ktoré malé a stredné podniky realizovali v rokoch 2004 až 2006 inováciu produktov 1/ (údaje v %)					
	Odpovede:				
	01	02	03	04	05
Počet zamestnancov v podniku					
0 – 9	15	38	11	19	33
10 – 49	29	45	11	12	19
50 – 249	25	47	27	16	12
Druh činnosti					
priemyselná výroba	29	51	24	8	10
poľnohosp. a potravinárska výroba */	23	60	13	9	26
stavebníctvo	14	47	6	22	17
doprava/pošta/telekomunikácie*/	10	29	8	15	44
obchodné služby	18	33	10	16	38
iné	19	38	13	25	22
Kraj sídla podniku					
Bratislavský	20	43	7	17	30
Trnavský	17	29	10	15	41
Trenčiansky	16	46	18	18	21
Nitriansky	20	37	22	22	21
Žilinský	19	36	6	11	39
Banskobystrický	17	51	12	18	17
Prešovský	29	33	18	20	16
Košický	18	39	8	12	36
Celoslovenský priemer	19	40	12	17	28

Legenda:

01 – zaviedli sme úplne nový produkt

02 – vylepšili sme náš doterajší produkt z hľadiska užívateľskej hodnoty

03 – vylepšili sme náš doterajší produkt z hľadiska dizajnu

04 – neinovovali sme žiadny z našich produktov

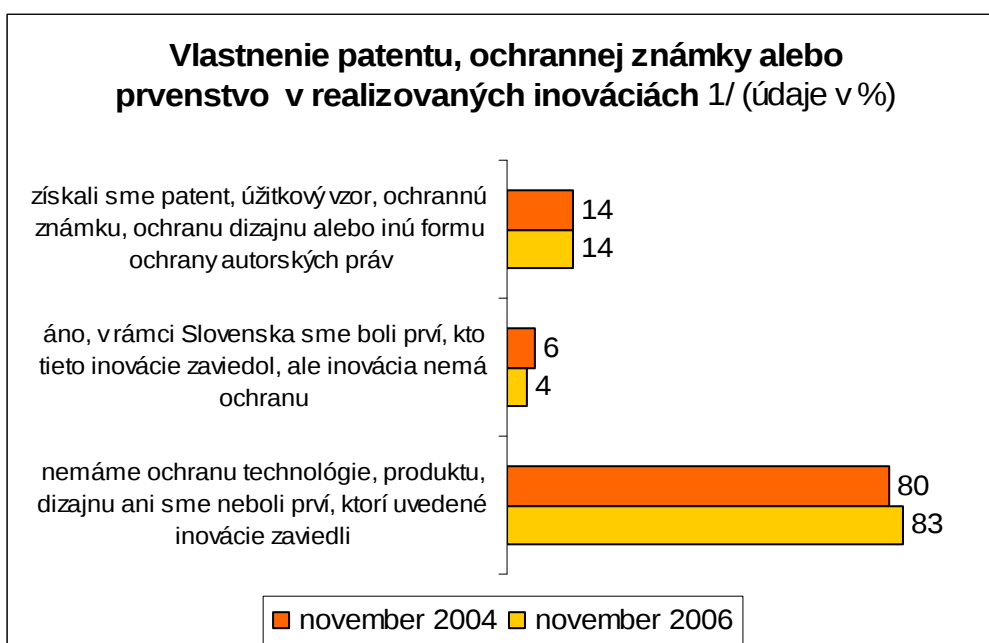
05 – povaha našich produktov vylučuje akúkoľvek inováciu

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné

Predstavitelia podnikov, ktorí uviedli, že realizovali inovačnú aktivitu na technológiách alebo produktoch, zároveň konkretizovali, či sú držiteľmi niektorej z foriem ochrany autorských práv na svoje technológie a produkty, resp. či boli prví, ktorí tieto inovácie zaviedli buď v rámci sektoru alebo v rámci Slovenska. Z grafu je zrejmé, že najviac, **až viac ako štyri pätiny respondentov uviedlo negatívnu odpoveď**, t.j. ich produkt alebo technológia nemá žiadnu formu ochrany autorských práv a tiež nie sú prví, ktorí by ju zaviedli v rámci sektora alebo celého Slovenska. Približne **sedmina oslovených uviedla, že ich produkt alebo technológia má jednu z foriem ochrany autorských práv a štyria zo stovky oslovených deklarovali prvenstvo v zavádzaní technológií v rámci celého Slovenska**. Nasledujúci graf prináša okrem aktuálnych výsledkov aj zistenia prieskumu realizovaného v novembri 2004.

Graf č.5

Respondenti, ktorí uviedli, že ich **produkt alebo technológia má jednu z foriem ochrany autorských práv** boli vo väčšej miere, ako je celoslovenský priemer, zástupcovia podnikov s obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (33%), s počtom zamestnancov od 50 do 249 (21%), podnikajúci v poľnohospodárstve a potravinárstve (22%), obchodných službách (18%) ako aj podniky so sídlom v Bratislavskom (28%).

V skupine tých, ktorí deklarovali, že **v rámci celého Slovenska boli prví, kto tieto inovácie zaviedli**, dominovali podniky s obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (23%).

Spomedzi zástupcov firiem, ktorí odpovedali **negatívne**, t.j. ich produkt alebo technológia nemá žiadnu formu ochrany autorských práv a tiež nie sú prví, ktorí by ju zaviedli v rámci sektora alebo celého Slovenska, boli vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, zastúpené firmy s najnižším obratom do 1 mil. Sk (96%),

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent môže prevyšovať 100

firmy s hlavnou obchodnou činnosťou zaradených v kategórii „iné“ (88%), ako aj v podnikoch so sídlom v Trnavskom (90%), Trenčianskom (89%) a Žilinskom kraji (92%).

Máte na svoje inovácie ochrannú známku a boli ste prví, ktorí ste uvedené inovácie zaviedli v rámci sektora, v ktorom podnikáte alebo v rámci celej SR? 1/ (údaje v %)			
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03
0 – 9	14	5	84
10 – 49	12	3	85
50 – 249	21	9	74
Druh činnosti			
priemyselná výroba	10	7	86
poľnohosp. a potravinárska výroba */	22	0	78
stavebníctvo	13	3	86
doprava/pošta/telekomunikácie*/	0	0	100
obchodné služby	18	3	79
iné	9	3	88
Kraj sídla podniku			
Bratislavský	28	2	70
Trnavský	10	5	90
Trenčiansky	9	3	86
Nitriansky	8	4	87
Žilinský	3	7	92
Banskobystrický	13	4	86
Prešovský	12	2	86
Košický	11	6	83
Celoslovenský priemer	14	4	83

Legenda:

01 – získali sme patent, úžitkový vzor, ochrannú známku, ochranu dizajnu alebo inú formu ochrany autorských práv

02 – áno, v rámci Slovenska sme boli prví, ktorí tieto inovácie zaviedol, ale inovácia nemá ochranu

03 – nie

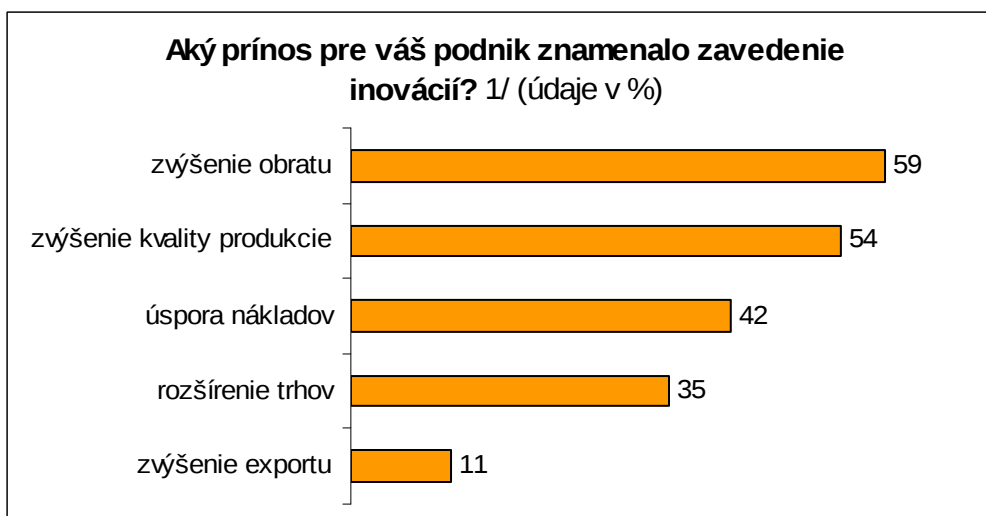
IV. HODNOTENIE PRÍNOSU INOVÁCIÍ

Zástupcovia firiem, ktorí deklarovali inovačné aktivity, konkretizovali prínos zavedených inovácií. Zodpovední pracovníci mali možnosť výberu z piatich nami ponúknutých odpovedí. Približne **sedmina oslovených uviedla, že ich produkt alebo technológia má jednu z foriem ochrany autorských práv a štyria zo stovky oslovených deklarovali prvenstvo v zavádzaní technológií v rámci celého Slovenska..** Všetky odpovede respondentov prináša nasledujúci graf.

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné .

Graf č.6

Zvýšenie obratu po zavedení inovácií vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, deklarovali zástupcovia podnikov obratom od 5 mil. do 10 mil. Sk (67%), od 10 mil. do 50 mil. Sk (66%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (68%), respondenti podnikajúci v priemyselnej výrobe (65%) a v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva (81%). Z hľadiska administratívneho členenia Slovenska boli vo väčšej miere zastúpené firmy so sídlom v Bratislavskom (68%), Nitrianskom (66%), Žilinskom (67%) a Prešovskom kraji (68%).

Zvýšenie kvality produkcie uvádzali oslovení z podnikov s obratom od 5 mil. do 10 mil. Sk (60%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (68%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (75%), respondenti podnikajúci v stavebníctve (64%), ako aj vo firmách so sídlom v Bratislavskom (63%) a Banskobystrickom kraji (66%).

Úsporu nákladov uvádzali najmä vo firmách s obratom od 10 mil. do 50 mil. Sk (47%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (58%), v stredných podnikoch zamestnávajúcich od 50 do 249 pracovníkov (58%), podnikajúcich v oblasti priemyselnej výroby (54%), dopravy, pôšt a telekomunikácií (48%), so sídlom v Trnavskom a Nitrianskom kraji (48% a 49%).

Rozšírenie trhov uvádzali oslovení z podnikov s obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (55%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (60%), vo firmách s počtom od 10 do 49 zamestnancov (40%), podnikajúcich v priemyselnej výrobe (43%), ako aj vo firmách so sídlom v Bratislavskom a Košickom kraji (zhodne 43%).

So zvýšením exportu po inováciách sa prieskum vo väčšej miere stretol v podnikoch s obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (45%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (25%), s počtom zamestnancov od 50 do 249 (42%), podnikajúcich v priemyselnej výrobe (23%) a vo firmách, ktoré ako sídlo uvádzali Košickom kraj (17%).

Nasledujúca tabuľka na ďalšej strane prináša detailnejší pohľad na rozloženie odpovedí oslovených podnikov v závislosti od ich veľkosti, hlavného druhu činnosti zapísanom v Obchodnom registri a sídla podniku.

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

Ktoré malé a stredné podniky realizovali v rokoch 2004 až 2006 inováciu produktov 1/ (údaje v %)					
	Odpovede:				
	01	02	03	04	05
Počet zamestnancov v podniku					
0 – 9	38	60	4	53	32
10 – 49	42	59	15	56	40
50 – 249	58	63	42	56	37
Druh činnosti					
priemyselná výroba	54	65	23	57	43
poľnohosp. a potravinárska výroba */	39	81	14	33	33
stavebníctvo	45	47	8	64	37
doprava/pošta/telekomunikácie*/	48	57	0	35	39
obchodné služby	34	61	7	53	32
iné	38	51	6	52	26
Kraj sídla podniku					
Bratislavský	45	68	9	63	43
Trnavský	48	64	12	29	38
Trenčiansky	36	45	10	52	23
Nitriansky	49	66	7	44	35
Žilinský	43	67	11	51	38
Banskobystrický	40	47	14	66	31
Prešovský	29	68	5	54	27
Košický	42	54	17	57	43
Celoslovenský priemer	42	59	11	54	35

Legenda:

- 01 – úspora nákladov
- 02 – zvýšenie obratu
- 03 – zvýšenie exportu
- 04 – zvýšenie kvality produkcie
- 05 – rozšírenie trhov

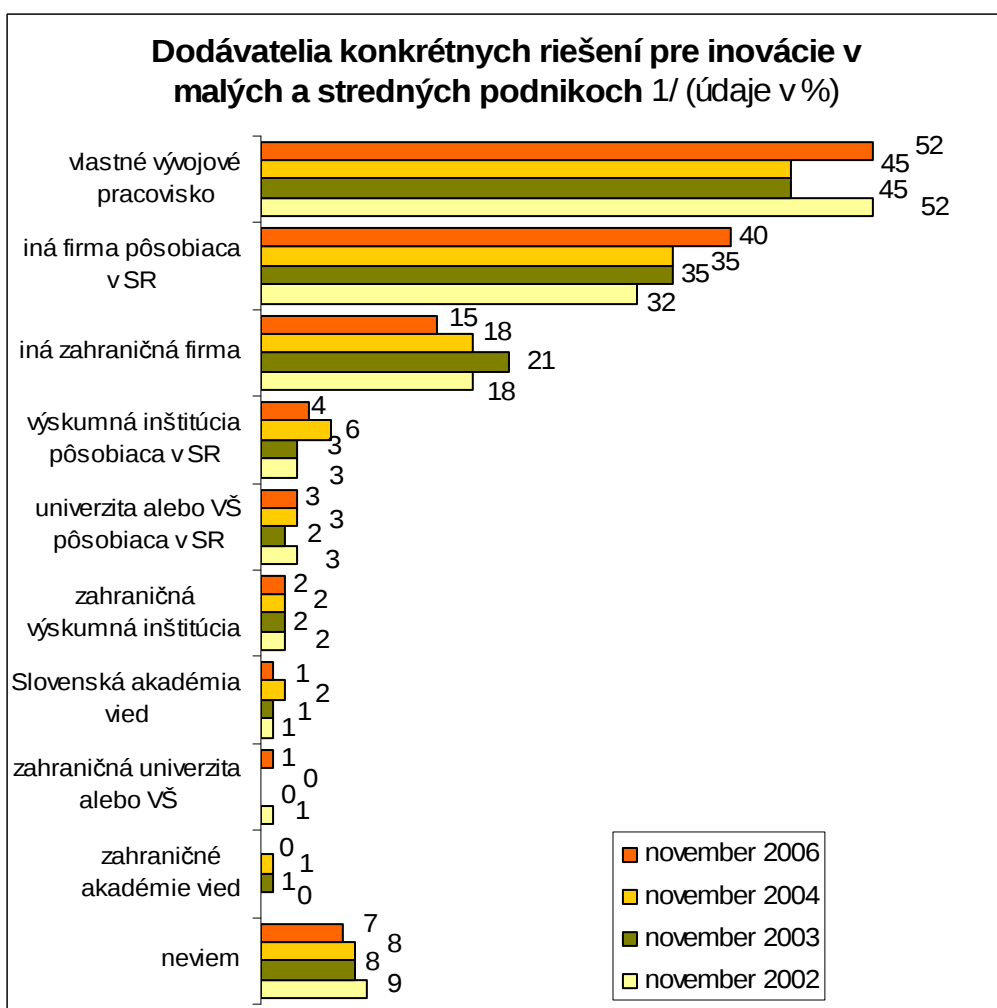
V. DODÁVATELIA KONKRÉTNÝCH RIEŠENÍ PRE INOVÁCIE MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV

V podnikov, ktoré deklarovali realizáciu inovačných aktivít výskum mapoval, kto bol dodávateľom konkrétnych riešení pre tieto inovácie. Na základe výsledkov za roky 2004 až 2006 možno konštatovať, že hlavným dodávateľom inovácií pre naše malé a stredné podniky je **vlastné vývojové stredisko, čo uviedla viac ako polovica respondentov. Takmer dve pätiny podnikov deklarovali, že riešiteľom ich inovácií je iná firma pôsobiaca na Slovensku a necelá šestina oslovených zástupcov podnikov uviedla, že dodávateľom konkrétnych riešení pre inovácie je firma zo zahraničia.** Viac prináša graf na ďalšej strane.

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné.

Graf č. 7

Vlastné vývojové stredisko ako dodávateľa konkrétnych riešení pre inovácie vo svojom podniku využívajú vo zvýšenej miere, ako je celoslovenský priemer, firmy venujúce sa priemyselnej výrobe (59%). Táto odpoveď prevládala, z hľadiska územného členenia Slovenska, u firiem sídliajich v Bratislavskom (68%), Trnavskom (57%), Žilinskom (77%) a Košickom kraji (61%).

Inovácie technológií a produktov **od iných firiem pôsobiacich na Slovensku** zaznamenal prieskum predovšetkým pri podnikoch s obratom od 5 mil. do 10 mil. Sk (51%), s počtom zamestnancov od 50 do 249 (60%), podnikajúcich v poľnohospodárstve a potravinárskej výrobe (53%), ako aj u firiem z Banskobystrického kraja (66%).

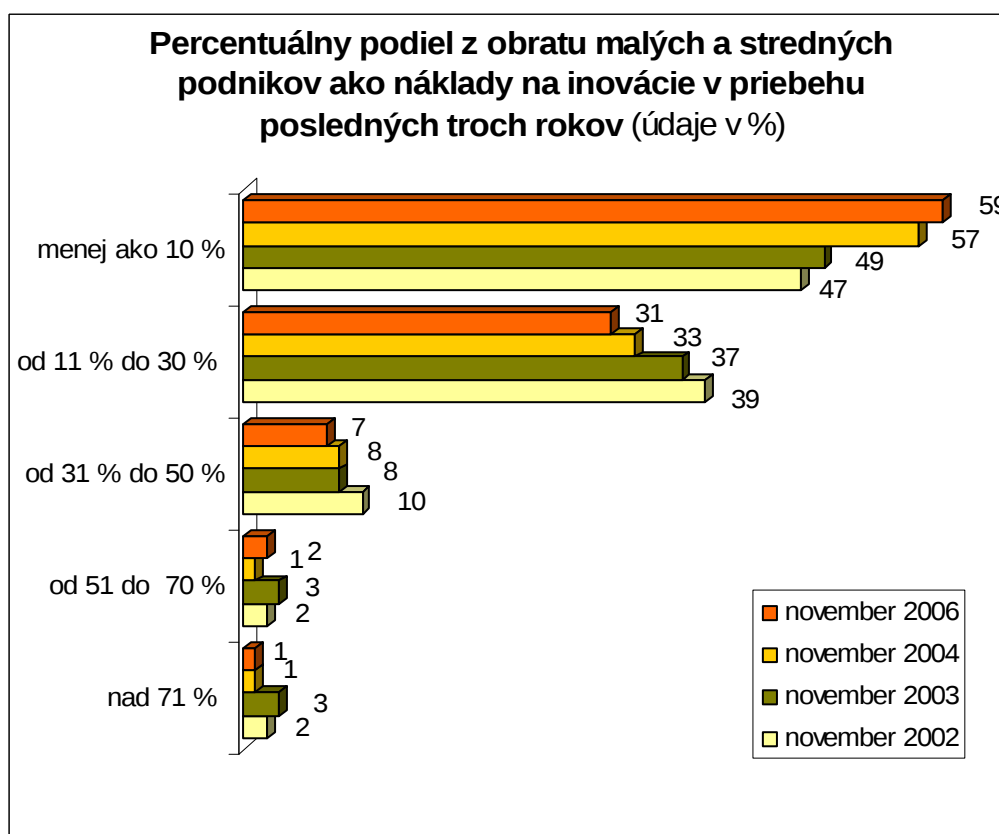
Inú zahraničnú firmu, ako dodávateľa konkrétnych riešení pre inovácie vo svojom podniku uviedli vo vyššej miere, ako je celoslovenský priemer, podniky s obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (30%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (35%), stredné podniky s 50 až 249 pracovníkmi (23%), podnikajúce v priemyselnej výrobe (20%), ako aj firmy so sídlom v Banskobystrickom (20%) a Prešovskom kraji (30%).

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100

VI. PERCENTUÁLNY PODIEL Z OBRATU FIRIEM AKO NÁKLADY NA INOVÁCIE

V ďalšej časti prieskum sondaľ, aký percentuálny podiel z obratu malých a stredných podnikov predstavovali náklady na ich inovácie v rokoch 2002 až 2004. Najviac, takmer **tri pätiny zástupcov** podnikov uviedlo, že **v rokoch 2002 až 2004 predstavovali náklady ich firmy na inovácie menej ako 10 % z celkového obratu firmy**. **Tretina oslovených uviedla, že investície podniku do inovačných aktivít tvoria od 11 do 30 % z celkového obratu firmy**. Porovnanie výsledkov prieskumu, ktoré sa realizovali v rokoch 2002 až 2006 prináša graf.

Graf č. 8

Náklady na inovácie menšie ako 10 % z celkového obratu firmy uvádzali prevažne podniky s obratom do 1 mil. Sk (70%), s počtom zamestnancov od 0 do 9 (64%), podnikajúce v oblasti stavebníctva (70%) a sídlia v Trnavskom (64%), Žilinskom (71%) a Prešovskom (67%) a Košickom kraji (65%).

Od 11 do 30 % z celkového obratu spoločnosti predstavovali náklady na inovačné aktivity v rokoch 2004 až 2006 v podnikoch s obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (38%), s počtom zamestnancov od 10 do 49 (39%), vo firmách, zaoberajúcich sa priemyselnou výrobou (36%), inou podnikateľskou činnosťou (36%) a sídlia v Trnavskom (36%), Nitrianskom (40%) a Banskobystrickom kraji (37%).

Od 31 do 50 % z celkového obratu firmy tvorili náklady na inovácie vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, v podnikoch s obratom od 5 mil. do 10 mil.

Sk (14%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (13%), s hlavnou podnikateľskou činnosťou v oblasti dopravy, pôšt a telekomunikácií (30%), ktorých sídlo je na území Trenčianskeho kraja (14%).

V nasledujúcej tabuľke prinášame podrobnejšie odpovede respondentov z hľadiska veľkosti, druhu činností a sídla malých a stredných podnikov.

Percentuálny podiel z obratu malých a stredných podnikov ako náklady na inovácie v priebehu posledných troch rokov (údaje v %)					
	Odpovede:				
Počet zamestnancov v podniku	Menej ako 10%	Od 11 do 30 %	Od 31 do 50 %	Od 51 do 70 %	Viac ako 71 %
0 – 9	64	27	6	3	0
10 – 49	46	39	10	2	3
50 – 249	67	26	5	0	2
Druh činnosti					
priemyselná výroba	56	36	5	1	2
poľnohosp. a potravinárska výroba */	61	28	11	0	0
stavebníctvo	70	22	6	2	0
doprava/pošta/telekomunikácie*/	35	22	30	4	9
obchodné služby	58	31	7	4	0
iné	54	36	6	3	1
Kraj sídla podniku					
Bratislavský	59	29	9	3	0
Trnavský	64	36	0	0	0
Trenčiansky	55	28	14	1	2
Nitriansky	49	40	7	3	1
Žilinský	71	22	5	2	0
Banskobystrický	47	37	10	6	0
Prešovský	67	28	2	0	3
Košický	65	28	4	2	1
Celoslovenský priemer	59	31	7	2	1

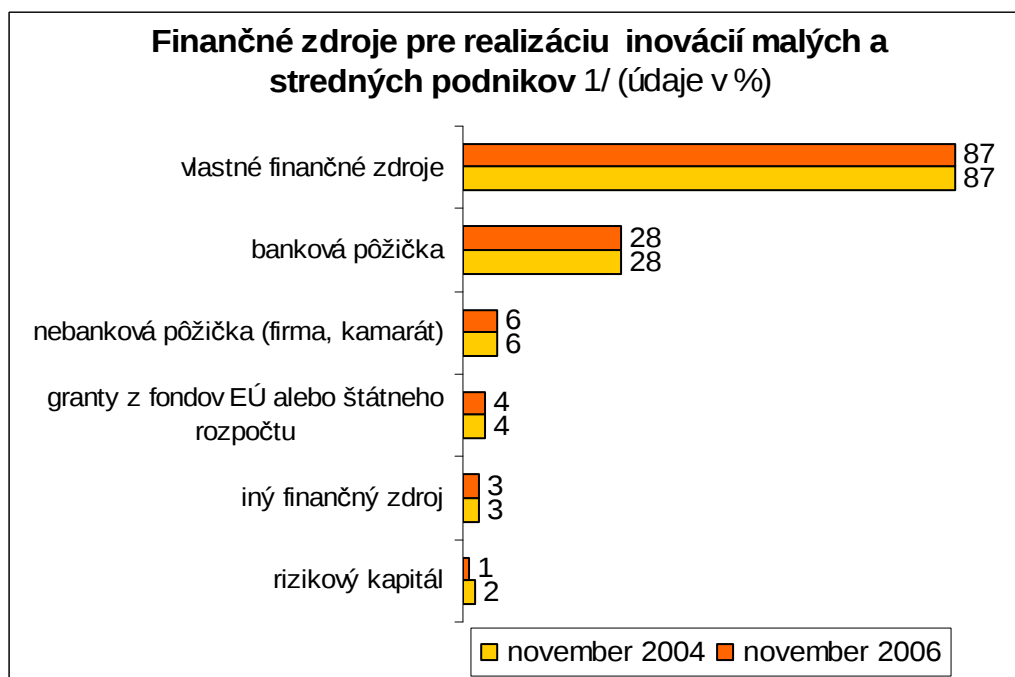
VII. FINANČNÉ ZABEZPEČENIE NA REALIZÁCIU INOVAČNÝCH AKTIVÍT

Finančné krytie nákladov na inovácie je nevyhnutným predpokladom ich úspešnej realizácie. V ďalšej časti sa preto prieskum zameriaval na monitorovanie zdrojov, z ktorých sú inovačné aktivity malých a stredných firiem financované. Medzi finančnými zdrojmi, ktoré použili firmy pre realizáciu svojich inovačných aktivít výrazne dominujú **vlastné finančné prostriedky, keď túto možnosť uviedlo takmer deväť desiatín opýtaných**. Druhým najrozšírenejším **zdrojom financovania** uskutočnených inovácií, sú **bankové pôžičky**, ktoré využila viac ako štvrtina podnikov a s výrazným odstupom **na treťom mieste** sa umiestnili **nebankové pôžičky** (od inej firmy alebo kamaráta).

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné

Prieskum potvrdil, že malé a stredné podniky na Slovensku využívajú v nižšej miere **európske fondy**, ale aj **iné fondy a nadácie** na získanie finančných prostriedkov pre realizáciu inovačných aktivít. **Využitie rizikového kapitálu** uviedli siedmi z oslovených zástupcov malých a stredných firiem. Medzi **inými** finančnými zdrojmi, ktoré respondenti uviedli, prevládala leasing. Ako vyplýva z nasledujúceho grafu, v priebehu dvoch rokov nedošlo takmer k žiadnym posunom pri spôsobe financovania inovácií v sektore malých a stredných podnikov.

Graf č.9

Využívanie vlastných finančných zdrojov pre realizáciu inovácií je príznačné pre všetky veľkostné skupiny podnikov, pričom najvýraznejšie sa prejavuje u firiem s obratom do 1 mil. Sk (92%) a od 100 mil. do 500 mil. Sk (95%). Z hľadiska krajového členenia, je financovanie z vlastných zdrojov rozšírené hlavne v Nitrianskom kraji (92%).

Bankovú pôžičku ako zdroj finančného zabezpečenia inovačných aktivít využívajú častejšie ako je celoslovenský priemer podniky s obratom od 5 mil. do 10 mil. Sk (37%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (38%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (60%), u firiem s 10 až 49 (36%) a 50 až 249 zamestnancami (42%), ďalej firmy podnikajúce v oblasti priemyselnej výroby (36%), poľnohospodárstva a potravinárstva (50%), ako aj podniky so sídlom v Banskobystrickom kraji (37%).

Tabuľka na nasledujúcej strane detailnejšie porovnáva štruktúrovanosť odpovedí, odkiaľ firmy získali finančné zdroje pre realizáciu inovácií z hľadiska veľkosti podniku, jeho zamerania a sídla.

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100 .

Finančné zabezpečenie inovačných aktivít malých a stredných podnikov 1/ (údaje v %)						
	Odpovede:					
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03	04	05	06
0 – 9	88	21	7	1	2	0
10 – 49	84	36	3	2	8	7
50 – 249	89	42	14	0	2	4
Druh činnosti						
priemyselná výroba	90	36	7	0	5	3
poľnohosp. a potravinárska výroba */	83	50	6	0	6	6
stavebníctvo	86	26	3	4	7	0
doprava/pošta/telekomunikácie*/	35	30	4	13	0	26
obchodné služby	91	20	7	0	2	1
iné	88	28	4	0	3	3
Kraj sídla podniku						
Bratislavský	83	31	6	2	0	1
Trnavský	90	21	5	0	0	2
Trenčiansky	90	24	6	2	5	1
Nitriansky	92	24	10	0	7	6
Žilinský	85	30	10	2	0	2
Banskobystrický	84	37	2	1	10	2
Prešovský	83	21	0	0	5	7
Košický	90	26	9	1	4	3
Celoslovenský priemer	87	28	6	1	4	3

Legenda:

- 01 – vlastné finančné zdroje
- 02 – banková pôžička
- 03 – nebanková pôžička (firma, kamarát)
- 04 – rizikový kapitál
- 05 – granty z fondov EÚ alebo štátneho rozpočtu
- 06 – iný finančný zdroj

Medzi oslovenými predstaviteľmi malých a stredných podnikov, ktorí uviedli, že finančné prostriedky na zabezpečenie inovácií vo svojom podniku získali ako **nebankovú pôžičku**, prevládali respondenti z firiem s obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (10%, s počtom zamestnancov 50 až 249 (14%) a so sídlom v Žilinskom kraji (10%).

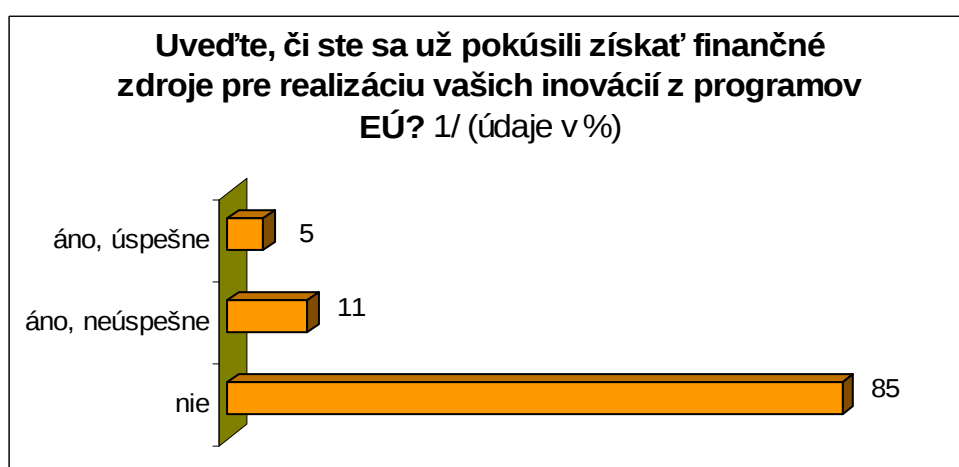
1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné

VIII. VYUŽITIE FINANČNÝCH ZDROJOV Z PROGRAMOV EÚ NA INOVÁCIE V MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOCH

Vstupom do Európskej únie sa slovenským podnikateľským subjektom zlepšili možnosti čerpania finančných prostriedkov z jej programov. Ako naznačujú výsledky aktuálneho prieskumu, existujú stále veľké rezervy v čerpaní týchto prostriedkov. Len **jeden z dvadsiatich oslovených** podnikateľov deklaroval **úspešné čerpanie** finančných prostriedkov z programov EÚ a **viac ako desatina oslovených** uviedla, že žiadala o tieto prostriedky **neúspešne**. **Viac ako štyri pätiny oslovených** nemajú skúsenosť so žiadosťou o spolufinancovanie svojich inovácií z prostriedkov Európskej únie. Všetky výsledky prináša nasledujúci graf.

Graf č. 10

Úspešnými uchádzačmi o financie z programov EÚ sú častejšie, ako je celoslovenský priemer, boli firmy s obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (16%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (15%), ďalej firmy podnikajúce v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva (13%), ako aj podniky so sídlom v Nitrianskom kraji (11%).

Neúspešnými žiadateľmi o granty EÚ sú vo zvýšenej miere podniky s počtom zamestnancov 10 až 49 (18%), podniky s komerčnou činnosťou v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva (30%), ktorých sídlo je v Bratislavskom kraji (30%).

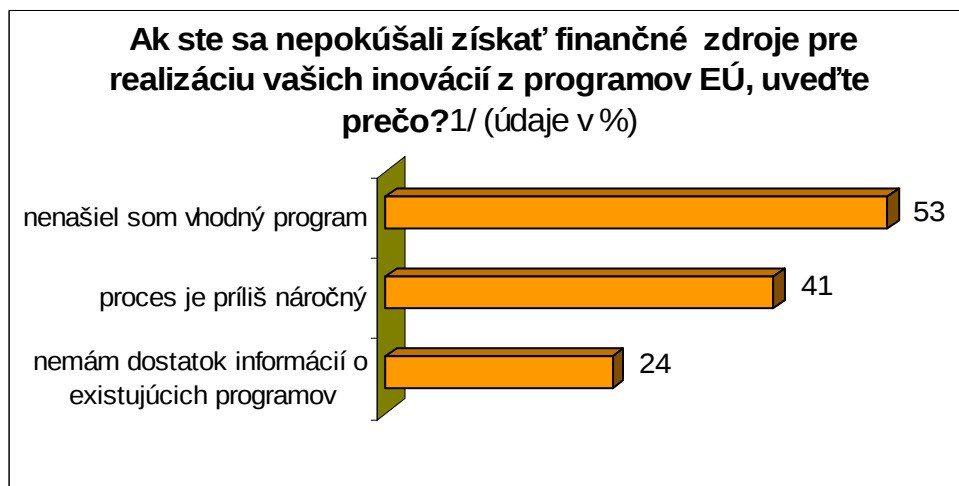
Medzi firmami, ktoré ešte **nepožiadali** o zdroje z programov EÚ sú vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, najmenšie firmy s obratom do 1 mil. Sk, s 0 až 9 zamestnancami (rovnako 90%), firmy s podnikateľskou činnosťou v oblasti dopravy, pôšt a telekomunikácií (98%), ktoré ako sídlo uviedli Žilinský kraj (93%).

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent môže prevyšovať 100

Uved'te, či ste sa už pokúsili získať finančné zdroje pre realizáciu vašich inovácií z programov EÚ? 1/ (údaje v %)			
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:		
	áno, úspešne	áno, neúspešne	nie
0 – 9	3	8	90
10 – 49	9	18	73
50 – 249	7	13	80
Druh činnosti			
priemyselná výroba	5	12	83
poľnohosp. a potravinárska výroba */	13	30	57
stavebníctvo	4	12	85
doprava/pošta/telekomunikácie*/	0	2	98
obchodné služby	4	10	87
iné	8	8	84
Kraj sídla podniku			
Bratislavský	1	19	81
Trnavský	1	11	88
Trenčiansky	6	9	85
Nitriansky	11	11	79
Žilinský	2	5	93
Banskobystrický	8	11	83
Prešovský	8	8	83
Košický	5	7	88
Celoslovenský priemer	5	11	85

Respondenti, ktorí v predchádzajúcej odpovedi uviedli, že sa nepokúšali získať finančné zdroje pre realizáciu inovácií z programov Európskej únie, mohli konkretizovať dôvody nezaujmu. Najčastejšie uvádzaným dôvodom bolo, že **nenašli vhodný program na čerpanie financií, ktorí uviedla viac ako polovica oslovených. Vyše dve pätiny respondentov uviedli ako dôvod prílišnú náročnosť procesu a takmer štvrtina oslovených nemá dostatok informácií o existujúcich programoch.** V prehľadnej podobe tieto výsledky prináša ďalší graf.

Graf č. 11

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent môže prevyšovať 100.

Prílišnú náročnosť procesu získavania peňazí z programov EÚ ako príčinu nezájmu deklarovali v podnikoch s obratom od 50 mil. Sk (51%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (53%), s počtom od 10 do 49 zamestnancov (46%), s hlavnou podnikateľskou činnosťou v oblasti priemyselnej výroby (52%), poľnohospodárstva a potravinárstva (60%), ako aj v podnikoch so sídlom v Trenčianskom (55%), Nitrianskom (51%) a Banskobystrickom kraji (62%).

Nedostatok informácií o existujúcich programoch uvádzali predovšetkým v najmenších podnikoch s obratom do 1 mil. Sk (36%), ale aj s obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (30%), ďalej v stavebných firmách (31%) a podnikoch s „inou“ podnikateľskou činnosťou (41%), ktoré ako sídlo uvádzali Bratislavský (41%), trenčiansky (30%) a Prešovský kraj (41%).

Nezáujem o čerpanie z fondov EÚ z dôvodu **nenájdenia vhodného programu** uviedli vo zvýšenej miere, ako je celoslovenský priemer, zástupcovia firiem podnikajúcich v obchodných službách (64%) a z hľadiska administratívneho členenia Slovenska ide o účastníkov prieskumu z Bratislavského a Žilinského kraja (64% a 72%).

Ak ste sa nepokúšali získať finančné zdroje pre realizáciu vašich inovácií z programov EÚ, uveďte prečo? 1/ (údaje v %)			
	Odpovede:		
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03
0 – 9	27	54	38
10 – 49	21	49	46
50 – 249	4	56	42
Druh činnosti			
priemyselná výroba	24	41	52
poľnohosp. a potravinárska výroba */	20	43	60
stavebníctvo	31	44	44
doprava/pošta/telekomunikácie*/	21	53	34
obchodné služby	18	64	33
iné	41	44	45
Kraj sídla podniku			
Bratislavský	26	64	25
Trnavský	26	46	40
Trenčiansky	30	45	55
Nitriansky	17	50	51
Žilinský	14	72	29
Banskobystrický	25	37	63
Prešovský	41	34	37
Košický	17	58	38
Celoslovenský priemer	24	53	41

Legenda:

01 – nemám dostatok informácií o existujúcich programoch

02 – nenašiel som vhodný program

03 – proces je príliš náročný

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent môže prevyšovať 100.

IX. VYUŽITIE INFORMAČNÝCH TECHNOLOGIÍ A DOPLNKOVÝCH AKTIVÍT ZAMERANÝCH NA VLASTNÝ ROZVOJ

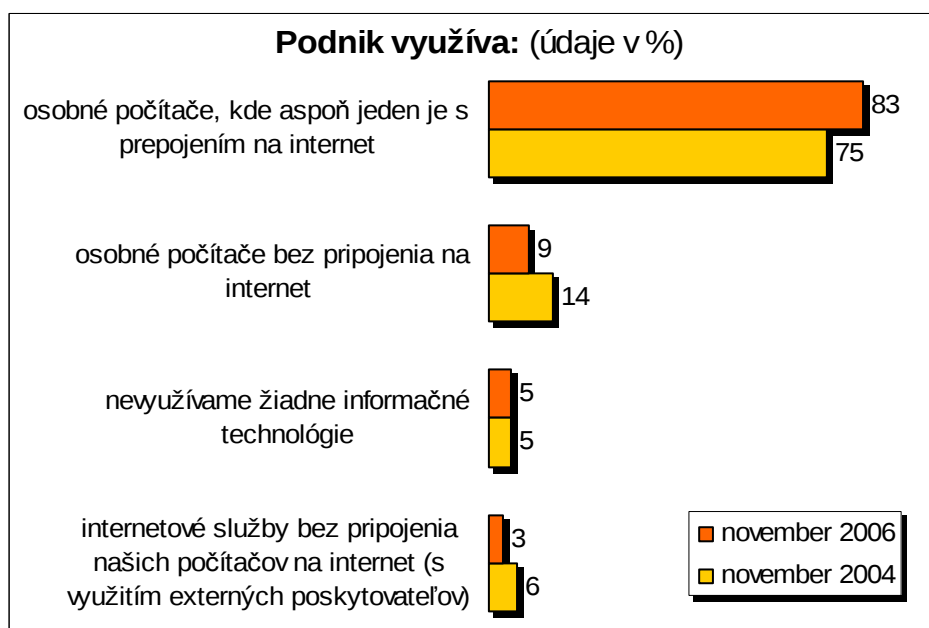
Rozvoj informačných technológií spôsobuje na celom svete revolúciu, ich rozširovanie do všetkých oblastí hospodárskeho a spoločenského života spôsobuje pretváranie súčasných spoločností na spoločnosti informačné. Informačné technológie umožňujú efektívnejšie manažovanie firmy a zároveň sú bránou pri získavaní nových kontaktov a komunikácii s obchodnými partnermi. Najnovší prieskum sa okrem iného preto zameriaval na zmapovanie rozšírenosti využívania IT pri podnikaní v malých a stredných podnikoch na Slovensku.

Existujú aj iné formy aktivít, ktoré sú zamerané na vlastný rozvoj podnikov, nielen tie, ktoré sú navonok najzreteľnejšie identifikovateľné a prostredníctvom ktorých malé a stredné podniky zvyšujú svoju konkurencieschopnosť, ako napr. technologické inovácie, inovácie výrobkov alebo služieb. Vďaka nim malé a stredné podniky zlepšujú kvalitu svojich výrobkov alebo služieb a zvyšujú svoju konkurencieschopnosť na trhu. Najnovšie zisťovanie bolo zamerané na využívanie práce dizajnérov pri vývoji produktov a tiež na ochotu spolupráce podnikateľov s inými organizáciami, firmami, inštitúciami vedy a techniky.

IX. 1. INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE VYUŽÍVANÉ PRI PODNIKANÍ

V tejto časti prieskum zisťoval rozšírenie a využívanie počítačov pri podnikaní, ako aj úroveň ich pripojenia k internetu. Z najnovších výsledkov vyplýva, viac ako **osem z desiatich** oslovených predstaviteľov malých a stredných podnikov deklarovalo, že **na podnikateľskú činnosť využíva osobné počítače, kde aspoň jeden z nich je s pripojením na internet**. **Žiadne informačné technológie nevyužíva 5% malých a stredných podnikov**. Údaje spolu s predchádzajúcim prieskumom zachytáva graf.

Graf č. 12

Využívanie osobných počítačov s prepojením aspoň jedného z nich na internet je rozšírené vo väčšej miere, ako je celoslovenský priemer, vo firmách s minuloročným obratom od 10 mil. do 50 mil. Sk (94%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (92%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (100%) a viac ako 500 mil. Sk (100%), s počtom pracovníkov od 50 do 249 (85%), podnikajúcich v oblasti priemyslu (91%) a so sídlom v Žilinskom kraji (93%).

Opýtaní zástupcovia firiem, ktorý uvádzali, že na podnikanie **využívajú osobné počítače bez pripojenia na internet** zastupovali hlavne podniky s vlaňajším obratom do 1 mil. Sk (18%), s hlavnou činnosťou v poľnohospodárstve a potravinárstve (13%), dopravou, poštami a telekomunikáciami (15%) a sídlia v Trenčianskom kraji (13%).

Prehľadnejšie zistenia prináša nasledujúca tabuľka.

Uveďte, prosím, aké informačné technológie využíva váš podnik? (údaje v %)				
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:			
	01	02	03	04
0 – 9	11	81	1	7
10 – 49	8	87	5	0
50 – 249	1	95	4	0
Druh činnosti				
priemyselná výroba	6	91	1	2
poľnohosp. a potravinárska výroba */	13	83	0	4
stavebníctvo	9	83	3	5
doprava/pošta/telekomunikácie */	15	81	4	0
obchodné služby	9	85	3	3
iné	13	70	2	15
Kraj sídla podniku				
Bratislavský	12	85	3	0
Trnavský	9	81	2	8
Trenčiansky	14	74	2	10
Nitriansky	5	85	3	7
Žilinský	6	93	0	1
Banskobystrický	5	87	5	3
Prešovský	10	80	2	8
Košický	11	83	2	4
Celoslovenský priemer	9	83	3	5

Legenda:

01 – osobné počítače bez pripojenia na internet

02 – osobné počítače kde aspoň jeden je s prepojením na internet

03 – internetové služby bez pripojenia našich počítačov na internet (s využitím externých poskytovateľov)

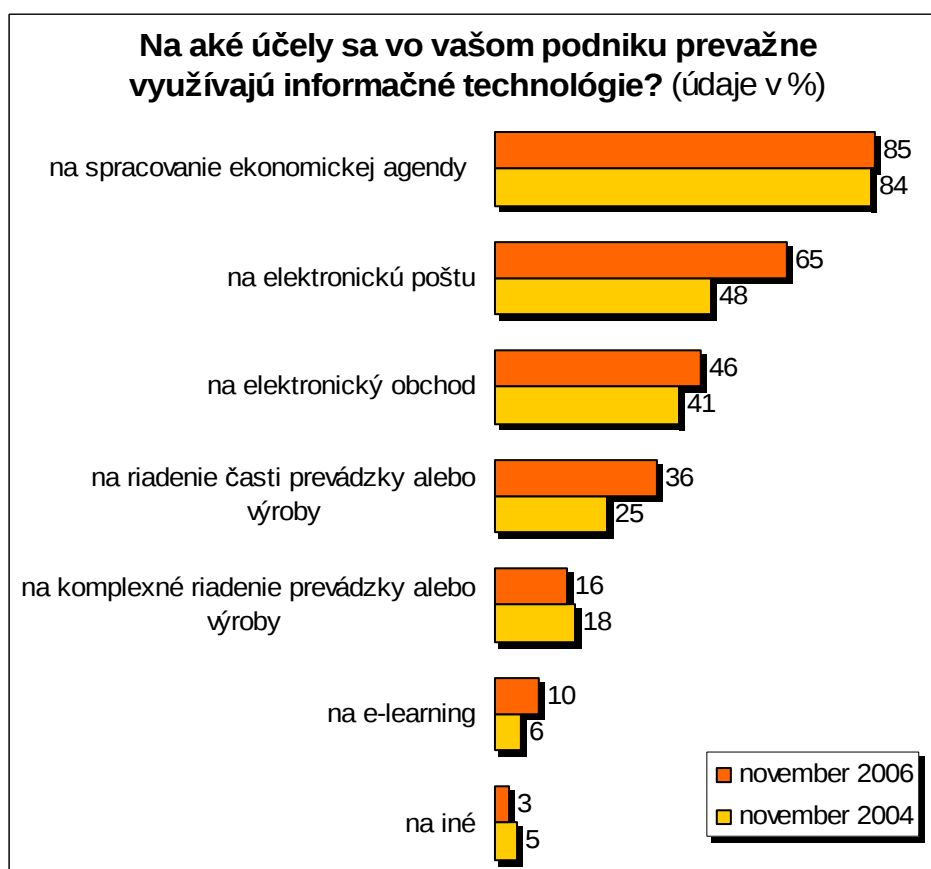
04 – nevyužívame žiadne informačné technológie

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné.

IX. 2. ÚČEL VYUŽITIA INFORMAČNÝCH TECHNOLOGIÍ PRI PODNIKANÍ

Oslovení podnikatelia, ktorí využívajú informačné technológie pri svojom podnikaní, mali ďalej uviesť, na aký účel ich najčastejšie využívajú. Veľká väčšina opýtaných – **takmer deväť desiatín** – sa vyjadrila, že informačné technológie využíva **na spracovanie ekonomickej agendy**. **Približne dve tretiny oslovených používa IT na elektronickú poštu a necelá polovica respondentov využíva informačné technológie hlavne na elektronický obchod**. Viac prezentuje graf č. 13.

Graf č. 13

Informačné technológie **na spracovanie ekonomickej agendy** deklarovali vo väčšej miere, ako je priemer za celé Slovensko, podniky s obratom od 5 mil. do 10 mil. Sk (91%) a od 100 mil. do 500 mil. Sk (96%), s počtom pracovníkov od 50 do 249 (97%), zaoberajúce sa priemyselnou výrobou (92%), ako aj firmy sídliače v Trnavskom (92%), Žilinskom (99%) a Košickom kraji (92%).

Elektronickú poštu využívajú najmä firmy s obratom od 5 mil. do 10 mil. Sk (79%), od 10 mil. do 50 mil. Sk (72%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (74%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (96%) a viac ako 500 mil. Sk (75%), s počtom zamestnancov od 50 do 249 (89%), podnikajúce v priemyselnej výrobe (74%) a v krajoch Bratislavskom (72%) a Žilinskom (72%).

Na elektronický obchod, v ktorom je zahrnutá komunikáciu cez internet s obchodnými partnermi, zákazníkmi a bankami za účelom realizácie časti

obchodných činností slúžia počítače hlavne firmám s obrátom v roku 2005 od 10 mil. do 50 mil. Sk (58%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (64%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (65%), s počtom zamestnancov od 10 do 49 a od 50 do 249 (53%, resp. 52%), podnikajúce vo sfére stavebníctva (53%) a z regionálneho rozdelenia Slovenska hlavne o firmy z Nitrianskeho (61%), Banskobystrického (57%) a Prešovského kraja (54%).

Viac o tom vypovedá tabuľka.

Na aké účely sa vo vašom podniku prevažne využívajú informačné technológie? 1/ (údaje v %)							
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:						
	01	02	03	04	05	06	07
0 – 9	83	30	12	42	62	9	4
10 – 49	87	44	23	53	68	12	4
50 – 249	97	57	36	52	89	18	0
Druh činnosti							
priemyselná výroba	92	51	20	42	74	12	3
poľnohosp. a potravinárska výroba */	87	51	20	41	55	0	0
stavebníctvo	84	35	21	53	67	11	1
doprava/pošta/telekomunikácie */	71	42	8	29	48	15	2
obchodné služby	86	31	16	46	67	10	4
iné	84	25	8	48	56	12	11
Kraj sídla podniku							
Bratislavský	84	43	22	39	72	7	3
Trnavský	92	24	13	44	62	15	2
Trenčiansky	73	33	17	49	66	18	5
Nitriansky	78	33	8	61	56	4	2
Žilinský	99	51	20	30	72	8	0
Banskobystrický	86	34	22	57	60	13	5
Prešovský	79	20	9	54	58	11	4
Košický	92	37	14	40	69	13	5
Celoslovenský priemer	85	36	16	46	65	10	4

Legenda:

01 – na spracovanie ekonomickej agendy (mzdy, účtovníctvo, skladové hosp.)

02 – na riadenie časti prevádzky alebo výroby

03 – na komplexné riadenie prevádzky alebo výroby

04 – na elektronický obchod (komunikácia cez internet s obchodnými partnermi, zákazníkmi a bankami za účelom realizácie časti obchodných činností)

05 – na elektronickú poštu

06 – na e-learning

07 – na iné

1/ Respondenti mohli uviesť viac odpovedí, preto súčet percent prevyšuje 100.

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné.

IX. 3. VYUŽITIE INFORMAČNÝCH TECHNOLOGIÍ PRI PODNIKANÍ NA ELEKTRONICKÝ OBCHOD

Respondenti zastupujúci malé a stredné firmy a uvádzajúci využívanie informačných technológií na elektronický obchod v nasledujúcej otázke bližšie špecifikovali formy jeho využitia. Mohli si vybrať spomedzi z desiatich možností alebo tiež doplniť inú formu elektronického obchodu. Z najnovších zistení vyplýva, že zhruba **dve tretiny** malých a stredných podnikov využíva možnosti informačných technológií **na vyhľadávanie obchodných ponúk na internete. Viac ako tri pätiny** opýtaných využívajúcich informačné technológie na elektronický obchod **prezentuje svoje ponuky na vlastnej webovej stránke a viac ako polovica** oslovených firiem používa **IT na registráciu podniku alebo výrobku v databázach prístupných v sieti internet**. Necelá **polovica** respondentov **predstavuje svoje výrobky na cudzích stránkach**. Nasledujúca tabuľka prezentuje podrobnejšie informácie.

Ak využívate vo vašom podniku informačné technológie aj na elektronické obchody, uveďte, prosím, presnejšie formy využitia 1/ (údaje v %)		
	2004	2006
vyhľadávanie obchodných ponúk na internete	64	64
prezentácia a inzercia našich produktov na vlastnej web stránke	56	61
registrácia nášho podniku alebo výrobku v databázach prístupných v sieti internet	40	53
reklama našich produktov na cudzích stránkach	25	46
realizácia platieb cez banku elektronickou formou (i-banking)	56	38
oslovovanie potenciálnych zákazníkov prostredníctvom rozosielania reklamných e-mailov	46	38
vlastné internetové zákaznícke stredisko	11	22
predaj vlastných produktov alebo služieb iným odberateľom alebo nákup produktov a služieb	17	17
predaj vlastných produktov alebo služieb koncovým zákazníkom	16	15
marketingové akcie určené špeciálne na internet	11	5
iná forma	1	1

Vyhľadávanie obchodných ponúk na internete využívajú najčastejšie podniky s obratom od 10 mil. do 50 mil. Sk (78%) a od 100 mil. do 500 mil. Sk (88%), s počtom zamestnancov 50 až 249 (78%), podnikajúce v oblasti priemyslu (77%) a stavebníctva (74%) a sídliace v Prešovskom (81%) a Košickom kraji (77%).

Podniky, ktoré **prezentujú a inzerujú na vlastnej web stránke** sa najviac zastúpené medzi firmami s obratom od 10 mil. do 50 mil. Sk (67%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (76%), s 10 až 49 (67%) a 50 až 249 zamestnancami (78%), v sektore priemyselnej výroby (74%), poľnohospodárstva a potravinárstva (65%) a z pohľadu krajového rozdelenia v Košickom kraji (71%).

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

Registráciu podniku alebo výrobku v databázach prístupných v sieti internet využívajú častejšie v porovnaní s celoslovenským súborom hlavne podniky s minuloročným obrátom vo výške od 10 mil. do 50 mil. Sk (59%), od 50 mil. Sk do 100 mil. Sk (58%) a od 100 mil. do 500 mil. Sk (71%), v ktorých pracuje od 50 do 249 pracovníkov (72%), ako aj tie, ktoré majú sídlo v Košickom kraji (67%).

Reklamu firemných produktov na cudzích stránkach prieskum zaznamenal v tých firmách, ktoré mali vlaňajší obrát od 5 mil. do 10 mil. Sk (52%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (61%), s počtom zamestnancov 50 až 249 (61%), ktoré podnikajú v oblasti priemyslu (58%), poľnohospodárstva (52%) a dopravných služieb (56%) a ktorých sídlo sa nachádza v Bratislavskom (70%), Žilinskom (66%) a Košickom kraji (58%).

X. DIZAJN

Po dizajnom rozumieme vonkajšiu úpravu výrobku alebo jeho časti spočívajúcu v znakoch, ktorými sú najmä línie, obrysy, farby, tvar, štruktúra alebo materiál samého výrobku alebo jeho zdobenía. Výrobkom je pritom akákoľvek priemyselne alebo remeselne zhotovená hmotná vec vrátane obalu, úpravy, grafických symbolov, typografických znakov alebo z častí určených na zostavenie zloženého výrobku s výnimkou počítačových programov.

X. 1. SCHOPNOSŤ DIZAJNU OVPLYVNIŤ POZÍCIU PRODUKTOV NA TRHU

Charakteristický dizajn výrobkov často zohráva podstatnú úlohu pri rozhodovaní sa zákazníkov, či je pre nich produkt atraktívny a majú oň záujem, alebo nie. Respondenti zastupujúci v prieskume malé a stredné podniky mali odpovedať, či si myslia, že dizajn dokáže výrazne ovplyvniť pozíciu ich výrobkov na trhu. Z nasledujúceho grafu vyplýva, že **necelá polovica** opýtaných potvrdila, že **áno** a **viac ako polovica deklarovala, že dizajn nemá vplyv na pozíciu ich produktov na trhu**.

Graf. č. 14

K firmám, pre ktoré **je dizajn ich výrobkov na trhu dôležitý** patria vo zvýšenej miere tie, ktoré mali obrat v roku 2005 od 10 mil. do 50 mil. Sk (59%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (63%), majú 10 až 49 (51%) a 50 až 249 zamestnancov (68%), podnikajú v priemyselnej výrobe (58%), odvetví stavebníctva (57%) a sídlo podniku majú v Trenčianskom (54%), Nitrianskom (57%) a Prešovskom kraji (51%).

Dizajn produktov pre pozíciu na trhu je nepodstatný pre malé a stredné firmy zaoberajúce sa poľnohospodárstvom a potravinárskou výrobou (58%), obchodnými službami (59%) a tie, ktoré sídlia hlavne v Žilinskom kraji (67%).

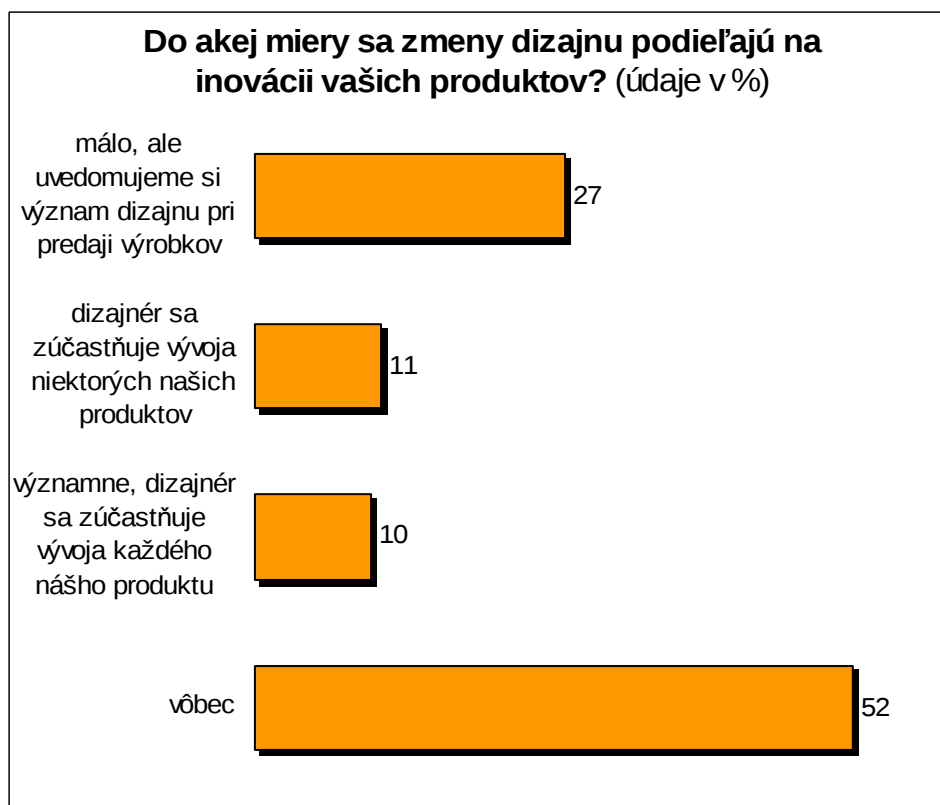
Môže dizajn výrazne ovplyvniť pozíciu vášho produktu na trhu? (údaje v %)		
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:	
	áno	nie
0 – 9	43	57
10 – 49	51	49
50 – 249	68	32
Druh činnosti		
priemyselná výroba	58	42
poľnohosp. a potravinárska výroba */	42	58
stavebníctvo	57	43
doprava/pošta/telekomunikácie */	25	75
obchodné služby	41	59
iné	48	52
Kraj sídla podniku		
Bratislavský	43	57
Trnavský	45	55
Trenčiansky	54	46
Nitriansky	57	43
Žilinský	33	67
Banskobystrický	47	53
Prešovský	51	49
Košický	44	56
Celoslovenský priemer	46	54

X. 2. PODIEL ZMENY DIZAJNU NA INOVÁCII PRODUKTOV

Akú úlohu zohráva zmena dizajnu na inovácii produktov malých a stredných podnikov sme zisťovali v ďalšej časti prieskumu. Podľa našej sondy, až viac ako **polovica opýtaných uviedla, že vôbec a viac ako štvrtina sa vyjadrila, že zmena dizajnu sa málo podieľa na inovácii produktov, ale uvedomujú si význam dizajnu pri predaji produktov.** Približne rovnaký podiel firiem – **desatina – využíva prácu dizajnéra pri vývoji niektorých produktov, resp. pri vývoji všetkých produktov.**

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné.

Graf. č. 15

Zmena dizajnu sa podieľa málo na inovácii produktov, ale význam dizajnu pri predaji výrobkov si uvedomujú vo väčšej miere ako je celoslovenský priemer podniky s minuloročným obrátom od 1 mil. do 5 mil. Sk (32%), s počtom zamestnancov od 50 do 249 (33%), podnikajúce v sektore priemyslu (40%), stavebníctva (35%), ako aj sídlia v Trnavskom (34%), Trenčianskom (42%), Nitrianskom (39%) a Banskobystrickom kraji (34%).

Dizajnér sa podieľa na vývoji niektorých výrobkov vo firmách s obrátom v roku 2005 od 50 mil. do 100 mil. Sk (29%) a od 100 mil. do 500 mil. Sk (27%), s počtom zamestnancov od 10 do 49 (16%) a od 50 do 249 (20%) a ktoré podnikajú v Bratislavskom kraji (16%).

Dizajnér sa zúčastňuje vývoji všetkých produktov tých malých a stredných podnikov, ktorých obrát predstavoval vlani 10 mil. až 50 mil. Sk (18%), 50 mil. až 100 mil. Sk (18%), kde je zamestnaných 50 až 249 pracovníkov (21%), zaoberajúcich sa priemyselnou výrobou (14%) a deklarovaným sídlom podniku v Prešovskom kraji (14%).

Podniky, ktoré vôbec nevyužívajú prácu dizajnéra sú, podľa prieskumu také, ktoré majú najnižší obrát do 1 mil. SK (62%), majú najmenší počet pracovníkov od 0 do 9 (57%), podnikajú v doprave, poštových a telekomunikačných službách (83%), obchodných službách (58%) a podľa krajového rozdelenia sídlia v Bratislavskom (59%), Žilinskom (64%) a Košickom kraji (58%).

Podrobnejšie o tom vypovedá tabuľka.

Do akej miery sa zmeny dizajnu podieľajú na inovácii vašich produktov? (údaje v %)				
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:			
	01	02	03	04
0 – 9	8	8	27	57
10 – 49	11	16	28	45
50 – 249	21	20	33	26
Druh činnosti				
priemyselná výroba	14	13	40	33
poľnohosp. a potravinárska výroba */	9	13	25	53
stavebníctvo	13	12	35	40
doprava/pošta/telekomunikácie */	2	0	15	83
obchodné služby	7	12	23	58
iné	13	11	25	51
Kraj sídla podniku				
Bratislavský	9	16	16	59
Trnavský	6	8	34	52
Trenčiansky	11	6	42	41
Nitriansky	9	10	39	42
Žilinský	10	11	15	64
Banskobystrický	9	12	34	45
Prešovský	15	6	31	48
Košický	10	14	18	58
Celoslovenský priemer	10	11	27	52

Legenda:

01 – významne, dizajnér sa zúčastňuje vývoja každého nášho produktu

02 – dizajnér sa zúčastňuje vývoja niektorých našich produktov

03 – málo, ale uvedomujeme si význam dizajnu pri predaji výrobkov

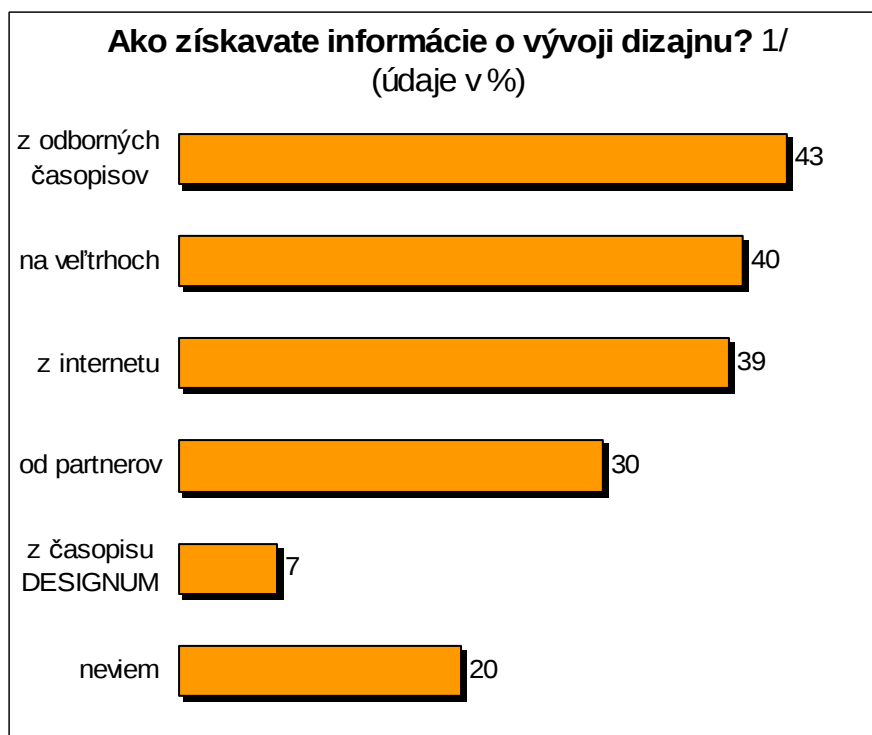
04 – vôbec

X. 3. ZDROJE INFORMÁCIÍ O VÝVOJI DIZAJNU

Odkiaľ získavajú podnikatelia informácie o najnovších trendoch v jednotlivých sektoroch výroby a o vývoji dizajnu bolo nosnou témou v ďalšej časti prieskumu. Z grafu na nasledujúcej strane je zrejmé, že **viac ako dve pätiny podnikateľov získava informácie o vývoji dizajnu z odborných časopisov, dve pätiny z veľtrhov a necelým dvom pätinám slúži ako zdroj informácií internet**. Približne **tretina zbiera nové informácie o dizajne od partnerov a necelá desatina sa spolieha na magazín DESIGNUM**.

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné.

Graf č. 16

Z odborných časopisov získavajú informácie o najnovších trendoch v dizajne podniky, ktoré vlani deklarovali obrat od 10 mil. do 50 mil. SK (54%), od 50 mil. do 100 mil. SK (54%) a od 100 mil. do 500 mil. SK (58%), s prevažujúcim počtom pracovníkov od 50 do 249 (54%), podnikajúce v sektore priemyselnej výroby (55%), stavebníctva (49%), „inej“ činnosti (49%) a so sídlom firmy v Banskobystrickom (49%) a Košickom kraji (48%).

Veľtrhy ako základ informácií o vývoji dizajnu slúžia pre podnikateľov, ktorých firmy mali obrat v roku 2005 od 5 mil. do 10 mil. SK (50%), od 10 mil. do 50 mil. SK (48%), od 50 mil. do 100 mil. SK (58%) a od 100 mil. do 500 mil. SK (62%), zamestnávajú 10 až 49 (47%) a 50 až 249 zamestnancov (49%), s hlavnou uvádzanou činnosťou v priemysle (64%), poľnohospodárstve a potravinárstve (58%) a z hľadiska krajského rozdelenia v Bratislavskom (48%) a Žilinskom kraji (47%).

Z internetu čerpajú najnovšie poznatky o dizajne malé a stredné podniky s výškou obratu od 50 mil. do 100 mil. SK (54%), od 100 mil. do 500 mil. SK (73%), ktorých počet pracovníkov sa pohybuje v rozmedzí 50 až 249 (61%), zaoberajúce sa stavebníctvom (50%) a sídliace v Trenčianskom (50%), Nitrianskom (50%) a Banskobystrickom kraji (45%).

Partneri v podnikaní poskytujú informácie o vývoji dizajnu pre respondentov zastupujúcich firmy s obratom od 5 mil. do 10 mil. SK (35%), od 10 mil. do 50 mil. SK (39%) a od 50 mil. do 100 mil. SK (58%), s počtom zamestnancov od 50 do 249 (43%), podnikajúcich v oblasti stavebníctva (35%) a ktoré sú zaregistrované v Nitrianskom (38%) a Prešovskom kraji (35%).

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

Ako získavate informácie o vývoji dizajnu? 1/ (údaje v %)						
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:					
	01	02	03	04	05	06
0 – 9	35	40	27	5	36	23
10 – 49	47	47	32	7	40	14
50 – 249	48	54	43	17	61	14
Druh činnosti						
priemyselná výroba	64	55	35	10	40	7
poľnohosp. a potravinárska výroba */	58	43	30	6	25	17
stavebníctvo	42	49	35	9	50	15
doprava/pošta/telekomunikácie */	27	29	21	4	21	40
obchodné služby	32	37	28	6	40	25
iné	30	49	28	3	30	19
Kraj sídla podniku						
Bratislavský	48	46	27	9	29	26
Trnavský	34	45	24	0	34	13
Trenčiansky	33	37	28	3	50	17
Nitriansky	41	38	38	3	50	8
Žilinský	47	47	23	14	31	27
Banskobystrický	34	49	33	5	45	13
Prešovský	35	31	35	1	37	25
Košický	38	48	30	11	38	27
Celoslovenský priemer	40	43	30	7	39	20

Legenda:

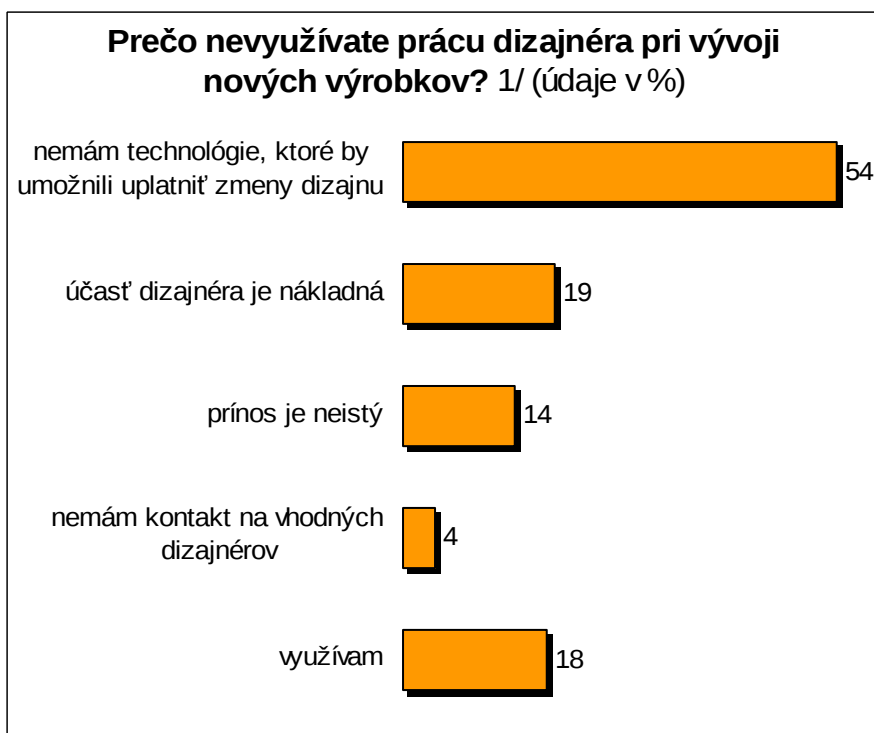
- 01 – na veľtrhoch
- 02 – z odborných časopisov
- 03 – od partnerov
- 04 – z časopisu DESIGNUM
- 05 – z internetu
- 06 – neviem

X. 4. HLAVNÉ DÔVODY, PREČO PODNIKY NEVYUŽÍVAJÚ DIZAJNÉRA

Nie všetky malé a stredné podniky využívajú pri vývoji a inovácií svojich produktov pomoc dizajnérov. Jedným z hlavných dôvodov, je to, že **nemajú technológie, ktoré by umožnili uplatniť zmeny v dizajne**. Tento dôvod uviedla viac ako polovica opýtaných podnikateľov. Podľa necelej pätiny oslovených je účasť dizajnérov pri výrobe nových produktov nákladná a viac ako desatina zástupcov firiem, ktoré sa na prieskume zúčastnili, si myslí, že ich prínos je neistý. **Približne pätina malých a stredných podnikov služby dizajnérov pri vývoji nových výrobkov využíva.**

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné.

Graf č. 17

Prácu dizajnérov z dôvodu nevlastnenia technológie, ktoré by umožnili uplatniť zmeny dizajnu nevyužívajú vo zvýšenej miere podniky s ročným obrátom do 1 mil. Sk (62%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (68%), s maximálnym počtom zamestnancov 9 (59%), zaoberajúce sa dopravnými, telekomunikačnými a poštovými službami (83%), obchodnými službami (62) a ktoré majú sídlo v Košickom kraji (59%).

Účast' dizajnérov je nákladnou záležitosťou pre firmy, ktoré mali v predchádzajúcom roku obrát do 1 mil. Sk (26%), majú 50 až 249 zamestnancov (26%), pôsobia v sektore priemyselnej výroby (25%), stavebníctva (28%) a „inej“ podnikateľskej činnosti (26%).

Prínos dizajnéra pri vývoji nových produktov je neistý, podľa prieskumu, vo väčšej miere pre malé a stredné podniky s obrátom od 10 mil. do 50 mil. Sk (20%), s počtom pracovníkov od 50 do 249 (23%), s hlavnou podnikateľskou činnosťou v priemysle (24%) a z pohľadu krajového rozdelenia Slovenska majú zázemie v Trnavskom (23%) a Prešovskom kraji (21%).

Naopak, podľa našich zistení, **prácu dizajnéra pri vývoji nových produktov využívajú** predovšetkým firmy, s minuloročným obrátom od 10 mil. do 50 mil. Sk (30%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (31%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (32%) a viac ako 500 mil. Sk (50%), ďalej podniky v ktorých pracuje od 10 do 49 (26%) a od 50 do 249 zamestnancov (36%), zaoberajúce sa priemyselnou výrobou (23%) a stavebníctvom (24%) a ktoré ako domovskú adresu uvádzajú Banskobystrický kraj (23%).

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

Podrobnejšie údaje dokumentuje nasledujúca tabuľka.

Prečo nevyužívate prácu dizajnéra? 1/ (údaje v %)					
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:				
	01	02	03	04	05
0 – 9	19	4	12	59	14
10 – 49	17	3	17	47	26
50 – 249	26	5	23	29	36
Druh činnosti					
priemyselná výroba	25	13	24	36	23
poľnohosp. a potravinárska výroba */	17	0	12	56	21
stavebníctvo	28	2	17	39	24
doprava/pošta/telekomunikácie */	6	2	11	83	0
obchodné služby	13	3	11	62	17
iné	26	2	13	52	17
Kraj sídla podniku					
Bratislavský	19	4	8	56	20
Trnavský	20	4	23	52	14
Trenčiansky	19	2	14	54	17
Nitriansky	18	4	18	52	17
Žilinský	21	7	14	55	18
Banskobystrický	18	3	18	48	23
Prešovský	20	5	21	52	11
Košický	16	4	6	59	21
Celoslovenský priemer	19	4	14	54	20

Legenda:

01 – účasť dizajnéra je nákladná

02 – nemám kontakt na vhodných dizajnérov

03 – prínos je neistý

04 – nemám technológie, ktoré by umožnili uplatniť zmeny dizajnu

05 – využívam

XI. SPOLUPRÁCA V PODNIKATEĽSKOM PROSTREDÍ

Kooperácia podnikateľských subjektov, výmena názorov, skúseností a informácií má za cieľ zlepšiť kvalitu podnikateľského prostredia, legislatívy, ochrany investícií ale tiež podporovať inováciu a nové technológie v malých a stredných podnikoch. Na konci reťazca má byť zákazník spokojný s ponúkanou kvalitou tovarov a služieb.

XI. 1. PODNIKATEĽSKÁ ZNALOSŤ O KLASTROCH

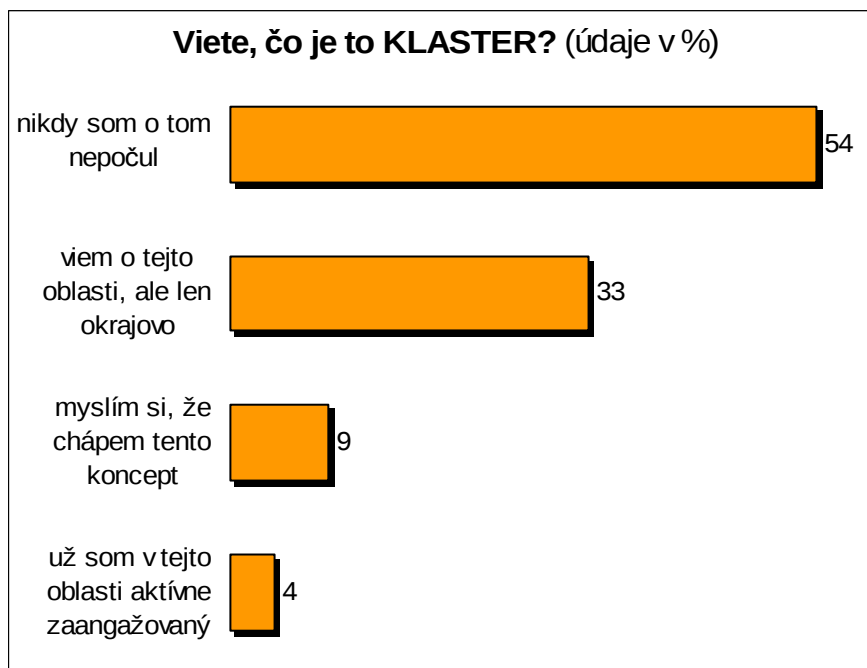
Klaster (ekonomická sieť) je založený na spolupráci nezávislých podnikov a na ne nadväzujúcich produkčných a neziskových aktérov (podporné, vzdelávacie a výskumné inštitúcie), ktoré vo veľkej miere vzájomne využívajú produkty a služby,

1/ Vzhľadom na možnosť uviesť viac odpovedí, súčet percent prevyšuje 100.

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné.

opierajú sa buď o podobnú alebo tú istú vedomostnú základňu a môžu tiež zúžitkovať inovácie podobného charakteru v rámci svojej činnosti. Opýtaní respondenti mali uviesť, či majú vedomosť o klastroch. Z najnovších zistení vyplýva, že viac ako **polovica opýtaných nikdy o klastroch nepočula** a **tretina podnikateľov o tejto ekonomickej sieti vie, ale iba okrajovo**. Iba **každý 25** oslovený podnikateľ je už **v oblasti klastrov zaangažovaný**.

Graf č. 18

Do skupiny podnikateľov, ktorí **o klastroch nikdy nepočuli**, patria zástupcovia firiem s obratom do 1 mil. Sk (74%) a od 1 mil. Sk do 5 mil. Sk (61%), podnikajúcich v „inej“ činnosti (66%) a ktorých sídlo je Trenčianskom (61%) a Prešovskom kraji (73%).

Určité poznatky o klastroch majú vo zvýšenej miere, v porovnaní s celoslovenským priemerom, opýtaní z podnikov, ktoré mali vlani obrat vo výške od 5 mil. do 10 mil. Sk (37%) a od 100 mil. do 500 mil. Sk (46%), podniky s počtom zamestnancov od 50 do 249 (37%), podnikajúce v doprave, poštových a telekomunikačných službách (40%), v Trnavskom (40%) a Nitrianskom kraji (46%).

Necelá desatina podnikateľov **chápe význam klastrov** a vedela by uviesť príklady zo zahraničia. Patria sem respondenti zastupujúci podniky s obratom v roku 2005 od 50 mil. do 10 mil. Sk (16%), zamestnávajúce 50 až 249 pracovníkov (15%), ktorých hlavná podnikateľská činnosť spočíva v priemyselnej výrobe (14%) a poľnohospodárstve (24%).

Aktívne zaangažované v oblasti klastrov sú predovšetkým firmy s obratom od 10 mil. do 50 mil. Sk (11%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (18%) a od 100 mil. do 500 mil. Sk (12%), s počtom zamestnancov od 50 do 249 (8%) a firmy, ktoré sú zamerané na poľnohospodárstvo a potravinársku výrobu (8%).

Viete, čo je to KLAS TER? Poznáte jeho zloženie, výhody, riziká? (údaje v %)				
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:			
	01	02	03	04
0 – 9	57	32	8	3
10 – 49	51	33	10	6
50 – 249	40	37	15	8
Druh činnosti				
priemyselná výroba	48	34	14	4
poľnohosp. a potravinárska výroba */	38	30	24	8
stavebníctvo	57	30	8	5
doprava/pošta/telekomunikácie */	50	40	10	0
obchodné služby	55	34	7	4
iné	66	28	2	4
Kraj sídla podniku				
Bratislavský	49	33	11	7
Trnavský	50	40	9	1
Trenčiansky	61	31	6	2
Nitriansky	44	45	7	4
Žilinský	58	25	11	6
Banskobystrický	50	32	12	6
Prešovský	73	17	5	5
Košický	57	34	7	2
Celoslovenský priemer	54	33	9	4

Legenda:

01 – nikdy som o tom nepočul

02 – viem o tejto oblasti, ale len okrajovo

03 – myslím si, že chápem tento koncept, vedel by som aj príklady zo zahraničia

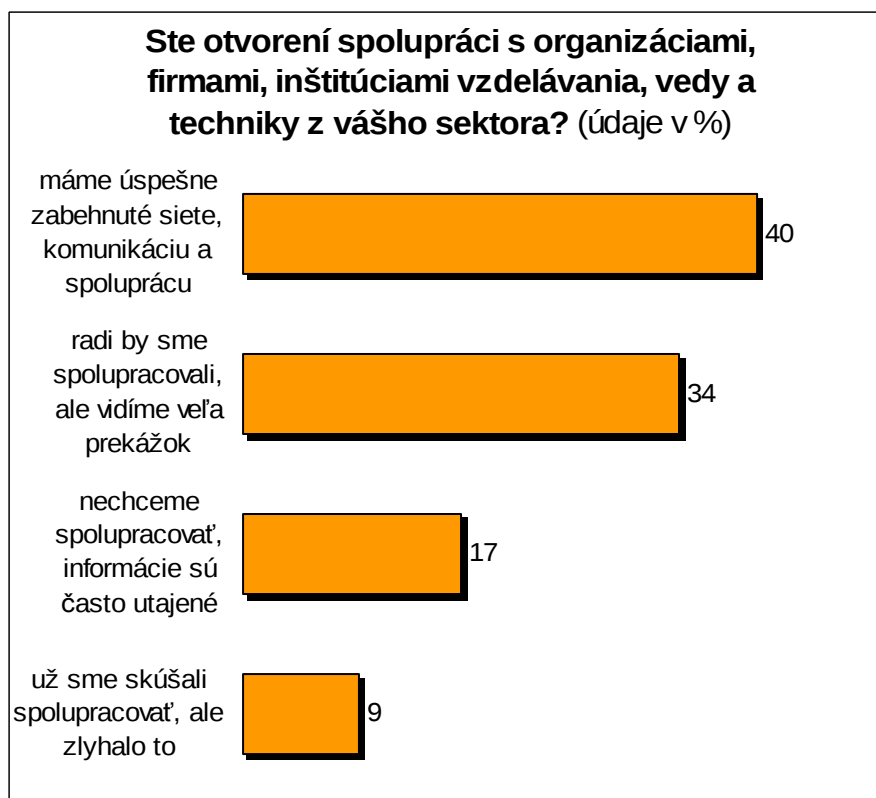
04 – už som v tejto oblasti aktívne zaangažovaný

XI. 2. SPOLUPRÁCA S FIRMAMI A INŠTITÚCIAMI VZDELÁVANIA, VEDY A TECHNIKY

Pre zlepšenie svojho postavenia na trhu a zvýšenie konkurencieschopnosti ponúkaných tovarov a služieb, podniky často kooperujú s ďalšími firmami podobného zamerania alebo svoj vývoj konzultujú s pracoviskami vedy a výskumu. Oslovení zástupcovia malých a stredných firiem mali v nasledujúcej časti prieskumu bližšie konkretizovať, ako sú na tom so spoluprácou s uvedenými inštitúciami, resp. firmami podnikajúcimi v rovnakom sektore. **Dve pätiny respondentov** deklarovalo, že **úspešne** s ostatnými partnermi **komunikuje a spolupracuje** a **tretina** podnikateľov by chcela spolupracovať, ale v spolupráci **vidí veľa problémov**. Z výsledkov prieskumu ďalej vyplýva, že necelá **pätina** malých a stredných **podnikov nechce nadviazať spoluprácu**, pretože, podľa nich, informácie sú často utajené a takmer **desatina** opýtaných **deklarovala, že** skôr nadviazaná **kooperácia** bola neúspešná a **zlyhala**.

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné.

Graf č. 19

Do skupiny podnikov, ktoré **majú úspešne zabehnuté siete, komunikáciu a spoluprácu** patria firmy s minuloročným obrátom vo výške od 10 mil. do 50 mil. Sk (48%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (51%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (77%) a viac ako 500 mil. Sk (50%), s počtom pracovníkov od 10 do 49 (48%) a od 50 do 249 (57%) a ktoré uvádzajú adresu podniku v Trnavskom (45%), Trenčianskom (54%) a Banskobystrickom kraji (47%).

V širšej **spolupráci vidia mnoho prekážok** malé a stredné firmy, ktoré deklarovali obrát v minulom roku od 5 mil. do 10 mil. Sk (39%), podnikajú v poľnohospodárstve a potravinárskej výrobe (40%) a sídliace prevažne v Žilinskom (40%) a Košickom kraji (41%).

Spoluprácu s inými firmami a vedeckými ustanovizňami **odmietajú z dôvodu utajovania informácií** vo vyššej miere, porovnaní s celoslovenským súborom, firmy s najnižším obrátom do 1 mil. Sk (32%), zaoberajúce sa dopravnými, poštovými a telekomunikačnými službami (27%) a ktoré majú hlavné zázemie v Trnavskom (32%), Nitrianskom (22%) a Prešovskom kraji (28%).

Spolupráca s firmami, organizáciami a inštitúciami vzdelávania, vedy a techniky **zlyhala**, aj keď sa o ňu usilovali, podľa respondentov zastupujúcich podniky s hlavnou náplňou činnosti v priemyselnej výrobe (14%), doprave, poštách a telekomunikáciách (17%) a sídliačich predovšetkým v Žilinskom (21%) a Banskobystrickom kraji (13%).

Ste otvorení spolupráci s organizáciami, firmami, inštitúciami vzdelávania, vedy a techniky z vášho sektora? (údaje v %)				
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:			
	01	02	03	04
0 – 9	19	37	10	34
10 – 49	15	29	8	48
50 – 249	10	22	11	57
Druh činnosti				
priemyselná výroba	6	36	14	44
poľnohosp. a potravinárska výroba */	9	40	9	42
stavebníctvo	17	38	10	35
doprava/pošta/telekomunikácie */	27	29	17	27
obchodné služby	20	30	8	42
iné	23	35	5	37
Kraj sídla podniku				
Bratislavský	17	38	9	36
Trnavský	32	18	5	45
Trenčiansky	13	25	8	54
Nitriansky	22	37	6	35
Žilinský	15	40	21	24
Banskobystrický	8	32	13	47
Prešovský	28	32	5	35
Košický	12	41	6	41
Celoslovenský priemer	17	34	9	40

Legenda:

01 – nechceme spolupracovať, informácie sú často utajené

02 – radi by sme spolupracovali, ale vidíme veľa prekážok

03 – už sme skúšali spolupracovať, ale zlyhalo to

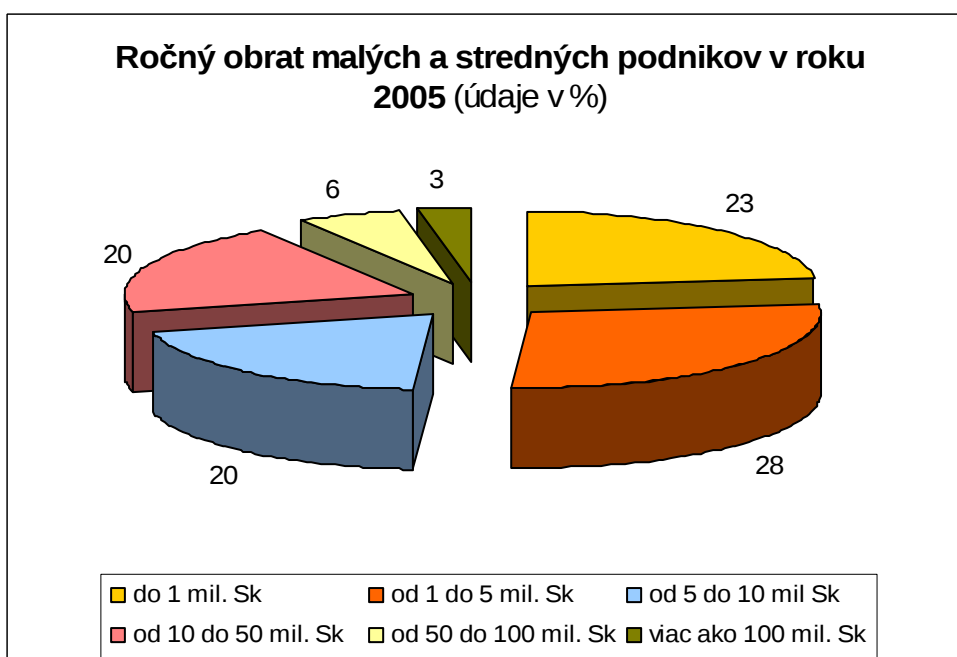
04 – máme úspešne zabehnuté siete, komunikáciu a spoluprácu

XII. VÝŠKA OBRATU A ZMENA OPROTI PREDCHÁDZAJÚCEMU ROKU U SLEDOVANÝCH MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV

Ako je zrejmé z predchádzajúcich zistení, obrat firmy má výrazný vplyv na inovačné správanie sa podnikov, ako aj na iné aspekty podnikateľskej činnosti. Čím je firma väčšia, tým je aj vyšší predpoklad, že bude priateľská k inováciám a uvedomuje si ich nevyhnutnosť pre prosperitu firmy. **Stredné a malé podniky obratom do 5 mil. Sk tvorili spolu viac ako polovicu všetkých sledovaných firiem. Podniky s obratom od 5 mil. Sk do 50 mil. Sk predstavovali ďalšie dve pätiny firiem,** ktorých zástupcovia boli v prieskume oslovení. Rozloženie jednotlivých odpovedí zodpovedných predstaviteľov firiem na výšku obratu v roku 2003 je uvedené v nasledujúcom grafe.

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné.

Graf č. 20

Najčastejšie uvádzaný obrat v roku 2005 u skúmaných firiem bol v intervale **1 mil. až 5 mil. Sk**. Vo výraznejšej miere sú tu zastúpené malé podniky do 9 zamestnancov (36%), firmy podnikajúce v oblasti dopravy, pôšt a telekomunikácií, obchodnými službami (zhodne 34%), so sídlom v Košickom kraji (33%).

V druhej najväčšej skupine podnikov **s obratom do 1 mil. Sk** boli nadpriemerne zastúpené opäť firmy s počtom do 9 zamestnancov (32%), podniky venujúce sa „inej“ podnikateľskej činnosti (35%) a sídlia v Trnavskom (36%) a Trenčianskom kraji (35%).

Tretia najväčšia skupina podnikov mala obrat **od 10 mil. do 50 mil. Sk**, v ktorej boli častejšie zastúpené firmy s obratom od 10 do 49 zamestnancov (42%), podnikajúce v oblasti priemyselnej výroby (25%), stavebníctva (29%), dopravy, pôšt a telekomunikácií (25%) a z hľadiska regionálneho členenia Slovenska v Prešovskom kraji (25%).

V porovnateľne veľkej skupine podnikov s obratom **od 5 mil. do 10 mil. Sk** prevládali firmy opäť s počtom pracovníkov od 10 do 49 (25%), s hlavnou podnikateľskou činnosťou v odvetví stavebníctva (26%), doprave, poštách a telekomunikáciách (32%), zo sídlom v Bratislavskom (27%) a Žilinskom kraji (37%).

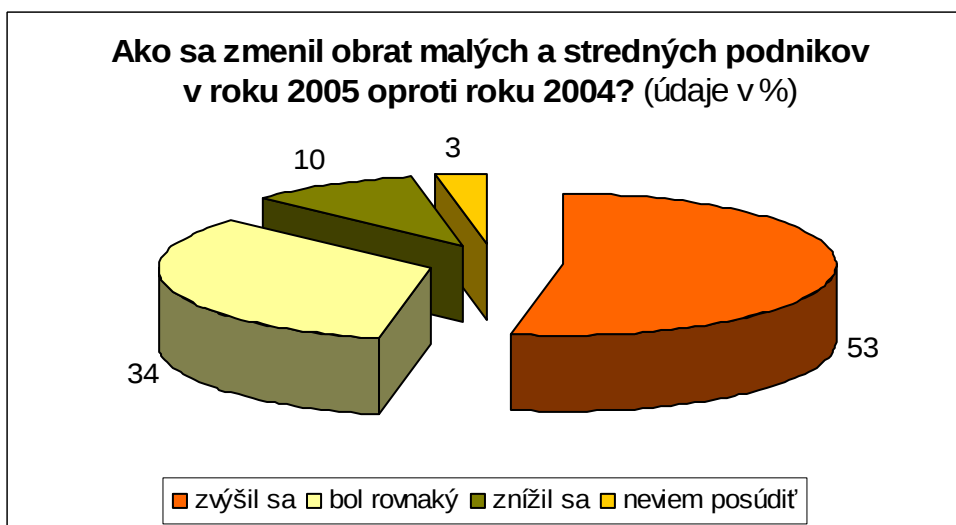
Detailnejší pohľad na štruktúru sledovaných malých a stredných podnikov z hľadiska ich obratu v roku 2005 približuje tabuľka na nasledujúcej strane.

Ročný obrat malých a stredných podnikov v roku 2005 v optike vybraných sociodemografických parametrov (údaje v %)							
	do 1 mil. Sk	1 – 5 mil. Sk	5 – 10 mil. Sk.	10 – 50 mil. Sk	50 – 100 mil. Sk	10 – 500 mil. Sk	viac ako 500 mil. Sk
Počet zamestnancov v podniku							
0 – 9	32	36	18	12	2	0	0
10 – 49	5	14	25	42	8	6	0
50 – 249	3	6	16	22	33	16	4
Druh činnosti							
priemyselná výroba	13	23	18	25	13	7	1
poľnohosp.a potravinárska výroba */	27	25	14	24	10	0	0
stavebníctvo	21	17	26	29	5	2	0
doprava/ pošta/ telekomunikácie */	5	34	32	25	2	2	0
obchodné služby	23	34	19	17	4	2	1
iné	35	29	17	10	2	6	1
Kraj sídla podniku							
Bratislavský	17	24	27	22	9	1	0
Trnavský	36	18	14	21	9	1	1
Trenčiansky	35	23	16	19	1	5	1
Nitriansky	23	26	19	15	11	5	1
Žilinský	5	31	37	23	4	0	0
Banskobystrický	13	38	17	21	6	5	0
Prešovský	25	29	16	25	0	5	0
Košický	26	33	14	20	3	3	1
Celoslovenský priemer	23	28	20	20	6	3	0

Dôležitým indikátorom ekonomickej kondície firiem sú medziročné zmeny ich obratu. V najnovšom prieskume mali zástupcovia oslovených firiem možnosť deklarovať zmenu obratu v roku 2005 oproti roku 2004. **Viac ako polovica firiem** uviedla, že sa ich obrat zvýšil, u približne **treťiny medziročne nenastala zmena obratu. Desatine firiem obrat klesol.** Zmenu obratu v prehľadnejšej podobe prináša nasledujúci.

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné.

Graf č. 21

Zvýšenie medziročného obratu deklarovali vo väčšej miere, oproti celoslovenskému priemeru, v podnikoch s obratom od 5 mil. do 10 mil. Sk (67%), od 10 mil. do 50 mil. Sk (72%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (82%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (92%) a nad 500 mil. Sk (100%), vo firmách s počtom zamestnancov od 10 do 49 a od 50 do 249 (66% a 74%), podnikajúce v priemyselnej výrobe (61%), poľnohospodárstva a potravinárskej výroby (69%), stavebníctva (68%) a z hľadiska regionálneho členenia Slovenska v Bratislavskom a Prešovskom kraji (59% a 65%).

Obrat vašej firmy sa v roku 2005 oproti roku 2004: (údaje v %)

Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:			
	zvýšil sa	zostal rovnaký	znížil sa	neviem posúdiť
0 – 9	45	41	11	3
10 – 49	66	23	9	2
50 – 249	74	15	5	6
Druh činnosti				
priemyselná výroba	61	31	8	0
poľnohosp. a potravinárska výroba */	69	25	6	0
stavebníctvo	68	21	9	2
doprava/pošta/telekomunikácie */	50	42	8	0
obchodné služby	46	40	10	4
iné	46	35	15	4
Kraj sídla podniku				
Bratislavský	59	34	5	2
Trnavský	38	38	18	6
Trenčiansky	44	39	14	3
Nitriansky	49	33	14	4
Žilinský	55	35	10	0
Banskobystrický	58	32	8	2
Prešovský	65	23	8	4
Košický	53	38	7	2
Celoslovenský priemer	53	34	10	3

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné.

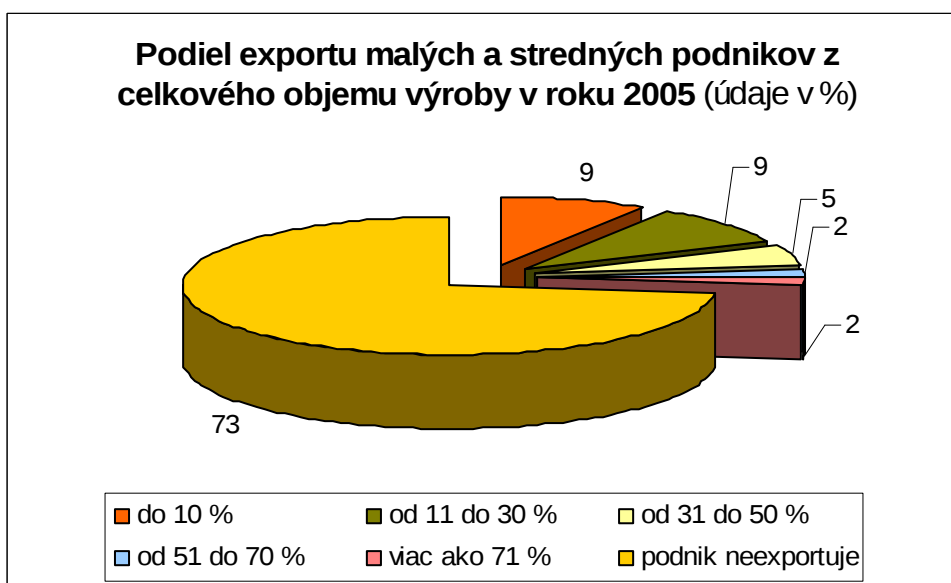
Bez zmeny obratu boli častejšie firmy s obratom do 1 mil. Sk (50%) a od 1 mil. do 5 mil. Sk (42%), s počtom od 0 do 9 pracovníkov (41%), podnikajúce v doprave, poštách a telekomunikáciách (42%) a obchodných službách (40%). Z pohľadu regionálneho delenia Slovenska tu možno zaradiť firmy z Trenčianskeho kraja (39%).

Zníženie obratu uvádzali vo vyššej miere, ako je priemer za celé Slovensko, firmy s obratom do 1 mil. Sk (16%) a od 1 mil. do 5 mil. Sk (15%), s „inou“ obchodnou činnosťou (15%) a so sídlom v Trnavskom kraji (18%).

XIII. PODIEL EXPORTU NA OBRATE MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV

Ďalším predmetom skúmania prieskumu bolo monitorovanie, aký vysoký podiel z celkového obratu firmy tvorí u zástupcov malých a stredných podnikov export. **Necelé tri štvrtiny respondentov uviedlo, že ich firma sa nevenuje exportu. Necelá desatina firiem uviedla, že exportuje do 10 % a približne rovnaká časť oslovených deklarovala objem exportu v rozmedzí 11 až 30 % z objemu výroby. Každý dvadsiaty malý alebo stredný podnik vyváža, podľa vyjadrení predstaviteľov firiem, od 31 do 50 % z objemu výroby. Kompletne výsledky prináša v prehľadnej podobe ďalší graf.**

Graf č.22

Vo zvýšenej miere, ako je celoslovenský priemer, **neexportujú svoje produkty** podniky s obratom do 1 mil. Sk (89%), od 1 mil. do 5 mil. Sk (86%), podniky zamestnávajúce do 9 pracovníkov (83%), podnikajúce v stavebníctve (80%), obchodných službách (79%) a podniky prevádzajúce inú podnikateľskú činnosť (88%). Z hľadiska regionálneho členenia boli vo väčšej miere zastúpené podniky sídlia v Trnavskom kraji (83%).

Podiel exportu **nižší ako 10%** z celkového objemu produkcie firmy deklarovali najčastejšie podniky s obratom od 100 mil. do 500 mil. Sk (19%), firmy s počtom

zamestnancov od 50 do 249 (14%) a spoločnosti zaoberajúce sa priemyselnou výrobou (16 %) a so sídlom v Trenčianskom (16%), Nitrianskom (14%) a Prešovskom kraji (14%).

V rozmedzí **od 11 do 30 %** z objemu výroby exportujú vo väčšej miere, ako je celoslovenský priemer, podniky s obratom od 5 mil. do 10 mil. Sk (16%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (22%), firmy zamestnávajúce od 10 do 49 a od 50 do 249 zamestnancov (17% a 15%), ako aj podniky venujúce sa priemyselnej výrobe (18%), poľnohospodárstvu a potravinárskej výrobe (19%) a sídlia v Bratislavskom kraji (16%).

Od 31 % do 50 % z objemu produkcie vyvážajú za hranice Slovenska predovšetkým podniky s obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (25%) a od 100 mil. do 500 mil. Sk (12%), s počtom zamestnancov od 50 do 249 (12%), podnikajúce v poľnohospodárstve a potravinárskej výrobe (17%) a so sídlom v Bratislavskom kraji (10%).

Nasledujúca tabuľka poskytuje podrobnejší prehľad odpovedí jednotlivých predstaviteľov firiem.

Aký vysoký podiel tvorí export z celkového objemu výroby v roku 2005 v malých a stredných podnikoch? (údaje v %)						
	Odpovede:					
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03	04	05	06
0 – 9	7	5	3	1	1	83
10 – 49	13	17	6	5	3	56
50 – 249	14	15	12	4	14	41
Druh činnosti						
priemyselná výroba	16	18	9	4	10	43
poľnohosp. a potravinárska výroba */	11	19	17	0	2	51
stavebníctvo	11	8	0	1	0	80
doprava/pošta/telekomunikácie*/	2	6	9	2	4	77
obchodné služby	8	7	4	2	0	79
iné	4	0	5	2	1	88
Kraj sídla podniku						
Bratislavský	8	16	10	1	0	65
Trnavský	8	6	1	0	2	83
Trenčiansky	16	7	6	2	3	66
Nitriansky	14	5	4	0	2	75
Žilinský	6	9	6	2	0	77
Banskobystrický	5	6	3	4	6	76
Prešovský	14	4	2	4	2	74
Košický	5	8	3	4	4	76
Celoslovenský priemer	9	9	5	2	2	73

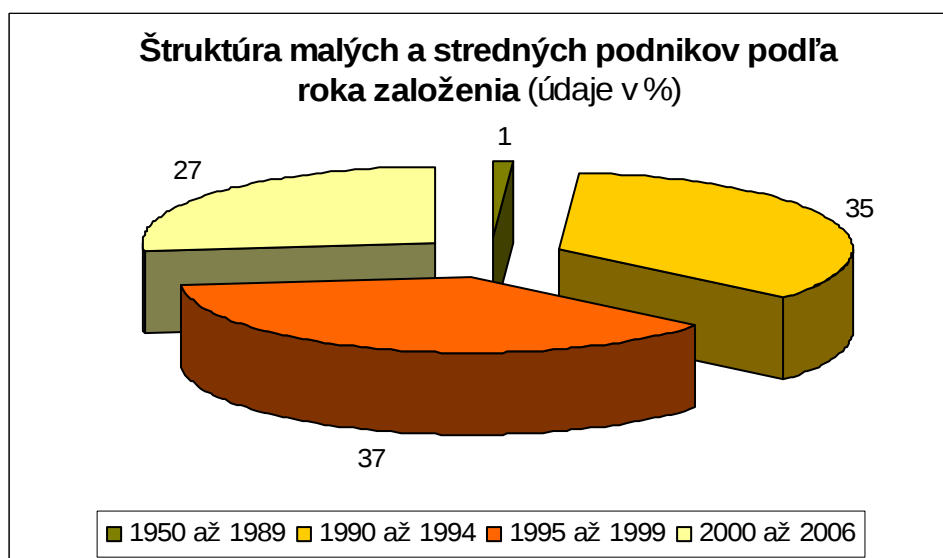
Legenda:

- 01 – menej ako 10 % z celkového obratu firmy
- 02 – od 11 do 30 % z celkového obratu firmy
- 03 – od 31 do 50 % z celkového obratu firmy
- 04 – od 51 do 70 % z celkového obratu firmy
- 05 – viac ako 71 % z celkového obratu firmy
- 06 – firma neexportuje

XIV. ROK ZALOŽENIA FIRMY

Z hľadiska roka založenia firmy tvorí najväčšiu skupinu firmy založené v **rokoch 1995 až 1999 - takmer dve pätiny a viac ako štvrtina firiem bola založená od roku 2000 až 2006**. Vyše tretina firiem vznikla v rokoch 1990 až 1994 a približne jedna zo sto firiem pred rokom 1990. V prehľadnej podobe prináša výsledky nasledujúci graf.

Graf č. 23

Založenie firiem v rozmedzí rokov **1995 až 1999** uvádzali predovšetkým zástupcovia firiem s obratom od 5 mil. do 10 mil. Sk (45%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (43%), s hlavnou podnikateľskou činnosťou v oblasti poľnohospodárstva a potravinárskej výroby (47%), dopravy, pôšt a telekomunikácií (60%), so sídlom v Bratislavskom (46%) a Žilinskom kraji (42%).

V rokoch 1990 až 1994 boli založené častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, firmy s obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (45%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (46%), podnikajúce v stavebníctve a „inej“ podnikateľskej činnosti a sídliace v Nitrianskom (47%) a Banskobystrickom kraji (51%).

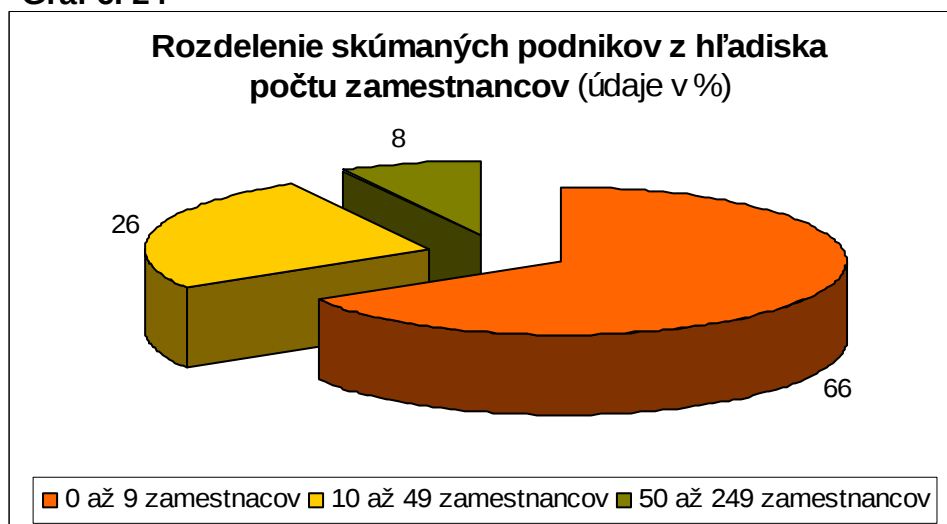
Roky 2000 až 2006 uvádzali pri termíne založenia podniku predovšetkým respondenti z najmenších podnikov s obratom do 1 mil. Sk (33%), podnikajúcich v priemyselnej výrobe (32%) a sídliačich v Žilinskom kraji (35%).

Rok založenia firiem: (údaje v %)				
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:			
	1950 až 1989	1990 až 1994	1995 až 1999	2000 až 2006
0 – 9	0	34	37	29
10 – 49	3	37	37	23
50 – 249	3	37	37	23
Druh činnosti				
priemyselná výroba	0	39	29	32
poľnohosp. a potravinárska výroba */	2	36	47	15
stavebníctvo	0	40	29	31
doprava/pošta/telekomunikácie */	0	21	60	19
obchodné služby	1	30	41	28
iné	5	44	26	25
Kraj sídla podniku				
Bratislavský	1	22	46	31
Trnavský	3	39	28	30
Trenčiansky	0	39	34	27
Nitriansky	3	47	29	21
Žilinský	0	23	42	35
Banskobystrický	1	51	31	17
Prešovský	1	35	36	28
Košický	1	34	39	26
Celoslovenský priemer	1	34	39	26

XV. POČET PRACOVNÍKOV A ZMENA OPROTI PREDCHÁDZAJÚCEMU ROKU V SKÚMANÝCH MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV

V aktuálnom prieskume sa medzi skúmanými podnikmi nachádzali vo veľkej miere také, v ktorých **počet zamestnancov neprekročil 9**. Takéto firmy tvorili **takmer dve tretiny**. Viac ako štvrtina zisťovaných podnikov mala **10 až 49 zamestnancov** a osem zo sto oslovených firiem **zamestnávajú 50 až 249 pracovníkov**. Rozdelenie zisťovaných malých a stredných podnikov v optike počtu zamestnancov je znázornené v nasledujúcom grafe.

Graf č. 24

Podniky zamestnávajúce najmenší počet pracovníkov, do 9, prieskum zaznamenal predovšetkým medzi subjektami s najnižším minuloročným obratom do 1 mil. Sk (93%) a s obratom od 1 mil. do 5 mil. Sk (85%), z hľadiska vykonávanej podnikateľskej činnosti zamerané na oblasť dopravy, pôšt a telekomunikácií (81%), obchodných služieb (78%), so sídlom v Trnavskom a Košickom kraji (zhodne 72%).

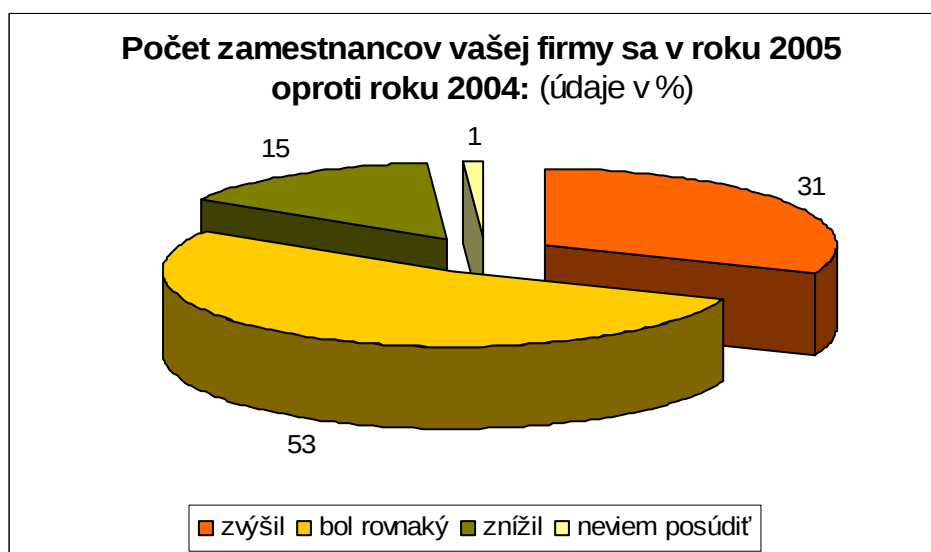
V skupine **firiem s počtom zamestnancov od 10 do 49** sa nachádzali hlavne podniky s minuloročným obratom od 10 mil. do 50 mil. Sk (55%), od 50 mil. do 100 mil. Sk (37%) a od 100 mil. do 500 mil. Sk (58%), zaoberajúce sa priemyselnou výrobou (37%), poľnohospodárstvom a potravinárskou výrobou (45%), stavebníctvom (37%)a, ako aj firmy sídlia v Nitrianskom a Banskobystrickom kraji (36% a 35%).

Podniky s najvyšším počtom zamestnancov od 50 do 249 boli častejšie zastúpené medzi s obratom v roku d 50 mil. do 100 mil. Sk (45%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (42%), nad 500 mil. Sk (75%), so zameraním na priemyselnú výrobu (20%) a so sídlom v Žilinskom kraji (13%).

Z monitorovania zmeny počtu zamestnancov v roku 2005 oproti roku 2004 vyplýva, že necelá tretina firiem deklarovala **zvýšenie počtu zamestnancov a približne šestina oslovených jeho zníženie. Zmena počtu zamestnancov sa nedotkla viac ako polovice zisťovaných podnikov.** Výsledky v grafickej podobe prináša ďalší graf.

V kategórii malých a stredných podnikov, kde **nedošlo k zmene počtu zamestnancov**, sú najčastejšie zastúpené firmy s minuloročným obratom do 1 mil. Sk (73%), s počtom zamestnancov od 0 do 9 (63%), podnikajúce v „inej“ oblasti (63%) a sídlia v Trnavskom (61%), Trenčianskom (64%), Nitrianskom (71%), a Banskobystrickom kraji (60%).

Graf č. 25

K podnikom, v ktorých **sa počet zamestnancov zvýšil**, patria najmä firmy s obratom od 5 mil. do 10 mil. Sk (41%), od 100 mil. do 500 mil. Sk (54%) a viac ako

500 mil. Sk (75%), zamestnávajúce od 10 do 49 (45%) a od 50 do 249 pracovníkov (52%), zamerané hlavne priemyselnú výrobu (39%), poľnohospodárstvo a potravinársku výrobu (40%), dopravu, pošty a telekomunikácie (38%) a majúce sídlo v Bratislavskom (47%), Žilinskom (46%) a Košickom kraji (37%).

Oslovení predstavitelia malých a stredných podnikov, kde sa stav zamestnancov v spomínanom čase znížil zastupovali prevažne podnikateľské subjekty s vyšším ročným obrátom od 50 mil. do 100 mil. Sk (26%) s počtom pracovníkov od 50 do 249 (30%), venujúce sa „inej“ podnikateľskej činnosti (20%) a sídlia v Banskobystrickom kraji (28%).

Počet zamestnancov vašej firmy sa v roku 2005 oproti roku 2004: (údaje v %)				
Počet zamestnancov v podniku	Odpovede:			
	zvýšil	nezmenil	znížil	neviem
0 – 9	23	63	13	1
10 – 49	45	39	16	0
50 – 249	52	15	30	3
Druh činnosti				
priemyselná výroba	39	43	18	0
poľnohosp. a potravinárska výroba */	40	47	13	0
stavebníctvo	32	57	10	1
doprava/pošta/telekomunikácie */	38	52	10	0
obchodné služby	30	53	16	1
iné	15	63	20	2
Kraj sídla podniku				
Bratislavský	47	43	10	0
Trnavský	11	61	24	4
Trenčiansky	16	64	18	2
Nitriansky	18	71	10	1
Žilinský	46	41	13	0
Banskobystrický	26	46	28	0
Prešovský	31	60	9	0
Košický	37	47	16	0
Celoslovenský priemer	31	53	15	1

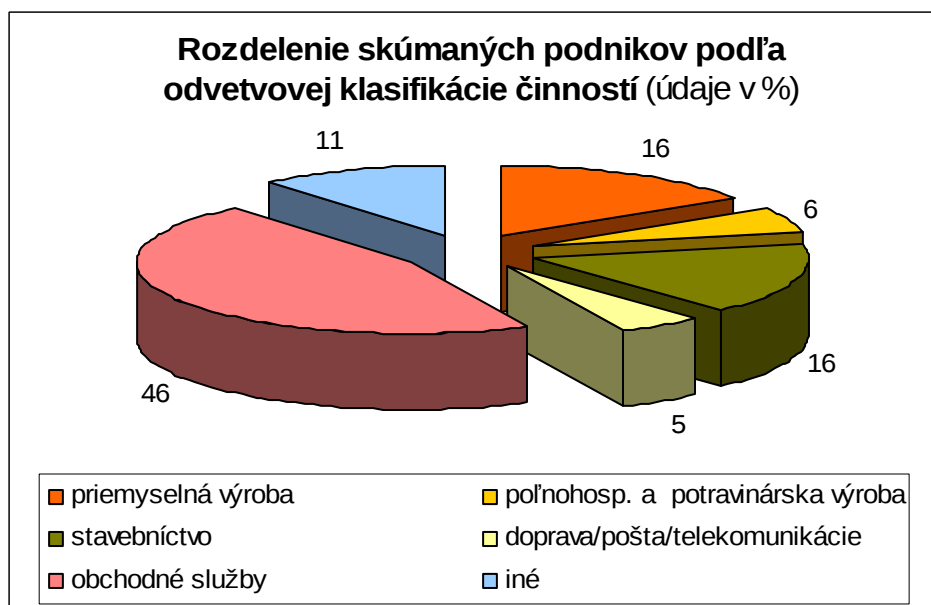
XVI. ROZDELENIE SKÚMANÝCH PODNIKOV PODĽA ODVETVOVEJ KLASIFIKÁCIE ČINNOSTÍ

Z hľadiska hlavnej ekonomickej činnosti sa najväčšia časť podnikov – **viac ako dve pätiny - venovali obchodným službám**. Podniky venujúce sa **priemyselnej výrobe a stavebníctvu** tvorili približne rovnako veľkú skupinu, **šestinu** z oslovených malých a stredných podnikov. Viac prináša ďalší graf.

Obchodné služby ako hlavnú oblasť podnikateľskej činnosti uviedli vo zvýšenej miere podniky s obrátom od 1 mil. do 5 mil. Sk (53%) a firmy sídlia v Bratislavskom (62%) a Košickom kraji (53%).

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné.

Graf č. 26

Priemyselnú výrobu uvádzali častejšie, ako je celoslovenský priemer, zástupcovia firiem s obratom od 50 mil. do 100 mil. Sk (37%) od 100 mil. do 500 mil. Sk (38%) a viac ako 500 mil. Sk (25%), s počtom zamestnancov od 50 do 249 (44%) a sídlom v Žilinskom kraji (27%).

Stavebníctvo ako hlavnú podnikateľskú činnosť uvádzali najmä zástupcovia podnikov s obratom do 10 mil. do 50 mil. Sk (24%), s počtom zamestnancov od 10 do 49 a sídlom v Trenčianskom kraji (zhodne 23%).

Aký vysoký podiel tvorí export z celkového objemu výroby v roku 2005 v malých a stredných podnikov? (údaje v %)						
	Odpovede:					
Počet zamestnancov v podniku	01	02	03	04	05	06
0 – 9	11	4	14	6	54	11
10 – 49	23	9	23	4	28	13
50 – 249	44	7	12	0	34	3
Kraj sídla podniku						
Bratislavský	10	9	12	2	62	5
Trnavský	11	5	21	7	35	21
Trenčiansky	20	6	23	3	37	11
Nitriansky	18	3	14	3	45	17
Žilinský	27	6	14	11	35	7
Banskobystrický	17	3	16	7	45	12
Prešovský	15	6	19	8	35	17
Košický	17	3	14	3	53	10
Celoslovenský priemer	16	6	16	5	46	11

Legenda:

01 - priemyselná výroba

02 - poľnohospodárstvo/potravinárska výroba

03 – stavebníctvo

04 - doprava/pošta/telekomunikácie

05 - obchodné služby

06 – iné

*/ Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí uviedli túto odpoveď, sú údaje len orientačné.

XVII. METODIKA VÝSKUMU

Terénnu fázu výskumu uskutočnili v dňoch od 20. novembra do 30. novembra 2006 školení externí spolupracovníci ÚVVM - anketármi technikou štandardizovaného rozhovoru.

Z databázového súboru 103 274 malých a stredných podnikov, ktoré poskytla Sekcia metodiky a informatiky ŠÚ SR bolo vybraných 54 698 v bežnom mesiaci aktívnych podnikov, ktoré tvorili základný súbor malých a stredných podnikateľov zapísaných do Obchodného registra.

Výberový súbor bol utvorený stratifikovaným náhodným výberom z databázového súboru malých a stredných podnikateľov. Ako charakteristiky základného súboru boli vybrané dva znaky:

a) rozdelenie podnikov podľa počtu zamestnancov na:

- ☐ 01 = malé, s počtom zamestnancov od 0 do 9 (**J**) a od 10 do 49 zamestnancov (**M**)
- ☐ 02 = stredné, s počtom zamestnancov od 50 do 249 (**S**)

b) rozdelenie podnikov podľa hlavného druhu činnosti zapísaného do Obchodného registra, pričom kategorizácia hlavných činností bola stanovená: 01 = priemyselná výroba, 02 = poľnohospodárstvo/potravinárska výroba, 03 = stavebníctvo, 04 = doprava/pošta/telekomunikácie, 05 = obchodné služby a 06 = iný druh činnosti. Na generovanie výberového súboru sa použila metóda optimálneho proporcionálneho stratifikovaného náhodného výberu.

Anketári obdržali zoznam podnikov, v ktorých mali realizovať rozhovory. Zoznam podnikov obsahoval dvoj - až trojnásobný počet adries podnikov, aby okrem určených podnikov mali k dispozícii aj náhradné adresy. Okrem toho mali anketári k dispozícii, ako pomôcku pri rozhovoroch s respondentami, list generálneho riaditeľa Národnej agentúry pre rozvoj malého a stredného podnikania, v ktorom bol výskumný projekt objasnený.

Návratnosť dotazníkov: Po zhodnotení úrovne terénnych prác a kontrole jednotlivých dotazníkov bolo na spracovanie odovzdaných 985 dotazníkov, čo predstavuje 98,5 %-nú návratnosť z plánovaného rozsahu výberovej vzorky n=1000.

Základné faktory, ktoré ovplyvnili návratnosť dotazníkov:

- ☐ vyššie finančné ohodnotenie anketárov za realizovaný rozhovor so zástupcami malých a stredných podnikov
- ☐ dodatočné preposielanie výskumnej úlohy novým anketárom v prípadoch, keď pôvodný anketár nemohol pracovať na projekte

Vzhľadom na určitý stupeň nepresnosti a neaktuálnosti údajov v databázovom súbore malých a stredných podnikateľov nie je možné presne stanoviť parametre základného súboru pre znaky kraj, rozdelenie podnikov podľa počtu zamestnancov a rozdelenie podnikov podľa hlavného druhu činnosti zapísaného do Obchodného registra. Z uvedených dôvodov sa nedá vykonať korektná analýza reprezentatívnosti výberového súboru.

XVIII. ZHRNUTIE

- ❑ V prieskume sa viac ako tri pätiny oslovených podnikateľov vyjadrilo, že za najdôležitejší zdroj konkurencieschopnosti považujú spoľahlivosť (dodržanie zmluvných podmienok). Takmer rovnako veľká skupina oslovených uviedla ako hlavný zdroj konkurencieschopnosti vysokú kvalitu produktov.
- ❑ Viac ako dve tretiny oslovených malých a stredných podnikateľov uviedlo, že trvalá inovačná aktivita je súčasťou dlhodobej podnikateľskej stratégie ich firmy.
- ❑ Zavedenie úplne novej technológie deklaroval približne každý desiaty oslovený. Viac ako dve pätiny zástupcov firiem uviedli, že podstatne v priebehu posledných troch rokov vylepšili existujúcu technológiu.
- ❑ Zavedenie úplne nového produktu v rokoch 2004 až 2006 uviedla takmer pätina firiem, podstatné vylepšenie produktu z hľadiska užívateľskej hodnoty uviedli dve pätiny a z hľadiska dizajnu necelá osmina respondentov.
- ❑ Približne sedmina oslovených uviedla, že ich produkt alebo technológia má jednu z foriem ochrany autorských práv a štyria zo stovky oslovených deklarovali prvenstvo v zavádzaní technológií v rámci celého Slovenska.
- ❑ Hlavným dodávateľom inovácií pre naše malé a stredné podniky je vlastné vývojové stredisko, čo uviedla viac ako polovica respondentov. Takmer dve pätiny podnikov deklarovali, že riešiteľom ich inovácií je iná firma pôsobiaca na Slovensku a necelá šestina oslovených zástupcov podnikov uviedla, že dodávateľom konkrétnych riešení pre inovácie je firma zo zahraničia.
- ❑ Takmer tri pätiny zástupcov podnikov uviedlo, že v rokoch 2002 až 2004 predstavovali náklady ich firmy na inovácie menej ako 10 % z celkového obratu firmy. Tretina oslovených uviedla, že investície podniku do inovačných aktivít tvoria od 11 do 30 % z celkového obratu firmy.
- ❑ Medzi finančnými zdrojmi, ktoré použili firmy pre realizáciu svojich inovačných aktivít dominujú vlastné finančné prostriedky, keď túto možnosť uviedlo takmer deväť desiatín opýtaných. Druhým najrozšírenejším zdrojom financovania uskutočnených inovácií, sú bankové pôžičky, ktoré využila viac ako štvrtina podnikov a s výrazným odstupom na treťom mieste sa umiestnili nebankové pôžičky.
- ❑ Len jeden z dvadsiatich oslovených podnikateľov deklaroval úspešné čerpanie finančných prostriedkov z programov EÚ a viac ako desatina oslovených uviedla, že žiadala o tieto prostriedky neúspešne. Viac ako štyri pätiny oslovených nemajú skúsenosť so žiadosťou o spolufinancovanie svojich inovácií z prostriedkov Európskej únie.
- ❑ Najčastejšie uvádzaným dôvodom absencie snahy čerpať finančné prostriedky z programov EÚ bolo, že nenašli vhodný program na čerpanie financií, ktorí uviedla viac ako polovica oslovených. Vyše dve pätiny respondentov uviedli ako

dôvod prílišnú náročnosť procesu a takmer štvrtina oslovených nemá dostatok informácií o existujúcich programoch.

- Viac ako osem z desiatich oslovených predstaviteľov malých a stredných podnikov deklarovalo, že na podnikateľskú činnosť využíva osobné počítače, kde aspoň jeden z nich je s pripojením na internet, čo je o 8 percentuálnych bodov viac, ako v prieskume z roku 2004. Žiadne informačné technológie nevyužíva 5% malých a stredných podnikov.
- Veľká väčšina opýtaných - 85% - sa vyjadrila, že informačné technológie využíva na spracovanie ekonomickej agendy. Približne dve tretiny (65%) oslovených používa IT na elektronickú poštu a necelá polovica (46%) malých a stredných podnikov využíva informačné technológie hlavne na elektronický obchod.
- Z aktuálneho prieskumu vyplýva, že zhruba dve tretiny malých a stredných podnikov využíva možnosti informačných technológií na vyhľadávanie obchodných ponúk na internete. Viac ako tri pätiny (61%) opýtaných využívajúcich informačné technológie na elektronický obchod prezentuje svoje ponuky na vlastnej webovej stránke a viac ako polovica oslovených (53%) firiem používa IT na registráciu podniku alebo výrobku v databázach prístupných v sieti internet.
- Necelá polovica opýtaných zástupcov malých a stredných podnikov potvrdila, že dizajn môže významne ovplyvniť pozíciu ich produktov na trhu a viac ako polovica deklarovala, že dizajn nemá žiaden vplyv na pozíciu ich výrobkov na trhu.
- Podľa našej sondy, až viac ako polovica opýtaných uviedla, že zmeny dizajnu sa vôbec nepodieľajú na inovácii produktov a viac ako štvrtina sa vyjadrila, že iba málo, ale uvedomujú si význam dizajnu pri predaji produktov. Približne rovnaký podiel firiem – desatina – využíva prácu dizajnéra pri vývoji niektorých produktov (11%), resp. pri vývoji všetkých produktov (10%).
- Viac ako dve pätiny (43%) podnikateľov získava informácie o vývoji dizajnu z odborných časopisov, dve pätiny (40%) z veľtrhov a necelým dvom pätinám (39%) slúži ako zdroj informácií internet. Približne tretina (30%) zbiera nové informácie o dizajne od partnerov a necelá desatina (7%) sa spolieha na magazín DESIGNUM.
- Jedným z hlavných dôvodov, prečo firmy nevyužívajú prácu dizajnéra pri vývoji nových výrobkov je to, že nemajú technológie, ktoré by umožnili uplatniť zmeny v dizajne. Uviedla to viac ako polovica opýtaných podnikateľov. Podľa nacelej pätiny oslovených je účasť dizajnérov pri výrobe nových produktov nákladná a približne sedmina zástupcov firiem, ktoré sa na prieskume zúčastnili, si myslí, že prínos dizajnérov je neistý. Približne pätina podnikov služby dizajnérov pri vývoji nových výrobkov využíva.
- Z novembrového prieskumu vyplýva, že viac ako polovica opýtaných predstaviteľov sledovaných podnikov nikdy o klastroch nepočula tretina

podnikateľov o tejto ekonomickej sieti vie, ale iba okrajovo. Iba každý 25 oslovený podnikateľ je už v oblasti klastrov zaangažovaný.

- Dve pätiny respondentov deklarovalo, že úspešne s ostatnými firmami, vedeckými inštitúciami a organizáciami komunikuje a spolupracuje a tretina podnikateľov by chcela spolupracovať, ale v spolupráci vidí veľa problémov. Z výsledkov prieskumu ďalej vyplýva, že necelá pätina malých a stredných podnikov nechce nadviazať spoluprácu, pretože, podľa nich, informácie sú často utajené a takmer desatina opýtaných deklarovala, že skôr nadviazaná kooperácia nebola úspešná a zlyhala.
- Stredné a malé podniky obratom do 5 mil. Sk tvorili spolu viac ako polovicu všetkých sledovaných firiem. Podniky s obratom od 5 mil. Sk do 50 mil. Sk predstavovali ďalšie dve pätiny firiem, ktorých zástupcovia boli v prieskume oslovení.
- Viac ako polovica firiem uviedla, že sa ich obrat v roku 2005 oproti roku 2004 zvýšil, u približne tretiny medziročne nenastala zmena obratu. Desatine firiem obrat klesol.
- Necelé tri štvrtiny respondentov uviedlo, že ich firma sa nevenuje exportu. Necelá desatina firiem uviedla, že exportuje do 10 % a približne rovnaká časť oslovených deklarovala objem exportu v rozmedzí 11 až 30 % z objemu výroby.
- Z hľadiska roka založenia firmy tvorí najväčšiu skupinu firmy založené v rokoch 1995 až 1999 - takmer dve pätiny a viac ako štvrtina firiem bola založená od roku 2000 až 2006. Vyše tretina firiem vznikla v rokoch 1990 až 1994 a približne jedna zo sto firiem pred rokom 1990.
- V aktuálnom prieskume sa medzi skúmanými podnikmi nachádzali vo veľkej miere také, v ktorých počet zamestnancov neprekročil 9. Takéto firmy tvorili takmer dve tretiny. Viac ako štvrtina zisťovaných podnikov mala 10 až 49 zamestnancov a osem zo sto oslovených firiem zamestnávajú 50 až 249 pracovníkov.
- Z hľadiska hlavnej ekonomickej činnosti sa najväčšia časť podnikov – viac ako dve pätiny - venovali obchodným službám. Podniky venujúce sa priemyselnej výrobe a stavebníctvu tvorili približne rovnako veľkú skupinu, šestinu z oslovených malých a stredných podnikov.

XIX. ZOZNAM GRAFOV

Graf č.1: Ktoré z nasledujúcich zdrojov konkurencieschopnosti považujete za najdôležitejší pre vašu firmu?.....	7
Graf č.2: Je alebo nie je trvalá inovačná aktivita súčasťou dlhodobej podnikateľskej stratégie vašej firmy?.....	9
Graf č.3: Realizovali ste vo vašom podniku inováciu technológií?.....	11
Graf č.4: Realizovali ste vo vašom podniku v rokoch 2004 až 2006 inováciu vašich produktov?.....	13
Graf č.5: Vlastnenie patentu, ochrannej známky v realizovaných inováciách?.....	15
Graf č.6: Aký prínos pre váš podnik znamenalo zavedenie inovácií?.....	17
Graf č.7: Dodávatelia konkrétnych riešení pre inovácie v malých a stredných podnikoch?.....	19
Graf č.8: Percentuálny podiel z obratu malých a stredných podnikov ako náklady na inovácie v priebehu posledných troch rokov?.....	20
Graf č.9: Finančné zdroje pre realizáciu inovačných aktivít malých a stredných podnikov?.....	22
Graf č. 10: Uvedte, či ste sa už pokúsili získať finančné zdroje pre realizáciu vašich inovácií z programov EÚ?.....	24
Graf č.11: Ak ste sa nepokúsili získať finančné zdroje pre realizáciu vašich inovácií z programov EÚ, uvedte prečo?.....	25
Graf č.12: Podnik využíva:.....	27
Graf č.13: Na aké účely sa vo vašom podniku prevažne využívajú informačné technológie?.....	29
Graf č.14: Môže dizajn výrazne ovplyvniť pozíciu vášho produktu na trhu?.....	32
Graf č.15: Do akej miery sa zmeny dizajnu podieľajú na inovácii vašich produktov?.....	34
Graf č.16: Ako získavate informácie o vývoji dizajnu?.....	36
Graf č.17: Prečo nevyužívate prácu dizajnéra pri vývoji nových výrobkov?.....	38
Graf č.18: Viete, čo je KLASSTER?.....	40

Graf č.19: Ste otvorení spolupráci s organizáciami, firmami, inštitúciami vzdelávania, vedy a techniky z vášho sektora?.....	42
Graf č.20: Ročný obrat malých a stredných podnikov v roku 2005.....	43
Graf č.21: Ako sa zmenil obrat malých a stredných podnikov v roku 2005 oproti roku 2004?.....	46
Graf č.22: Podiel exportu malých a stredných podnikov z celkového objemu výroby v roku 2005.....	47
Graf č.23: Štruktúra malých a stredných podnikov podľa roka založenia.....	49
Graf č.24: Rozdelenie skúmaných podnikov z hľadiska počtu zamestnancov.....	50
Graf č.25: Počet zamestnancov vašej firmy sa v roku 2005 oproti roku 2004:.....	51
Graf č.26: Rozdelenie skúmaných podnikov podľa odvetvovej klasifikácie činností..	53

KONTAKTNÁ ADRESA:

NÁRODNÁ AGENTÚRA PRE ROZVOJ MALÉHO A STREDNÉHO PODNIKANIA

EURO INFO CENTRE SK-672 Bratislava

Miletičova 23, 821 09 BRATISLAVA 2, SLOVAK REPUBLIC

Tel.: 02 / 50 24 45 00

Fax: 02 / 50 24 45 01

Internet URL: <http://www.nadsme.sk>

e-mail: agency@nadsme.sk, eicsk672@nadsme.sk